

W Sejmie nowa propozycja emerytalna dla rodzin wielodzietnych »2

O ryzykach wchodzenia na lód »10

Podsumowanie XXXVII Olimpiady Języka Polskiego na Litwie »14-15

Grypa nadal groźna »17

USA i Izrael zaatakowały Iran.

Amerykanie nie chcą „wprowadzać demokracji”

Fot. EPA-ELTA (na zdjęciu: atak odwetowy Izraela na „Hezbollah” w Libanie, po uderzeniach w reakcji na bombardowanie Iranu)

W sobotę 28 lutego na Iran poleciały pociski, do kraju przeniknęli komandosi. Już wiemy, że najwyższy przywódca, mający władzę absolutną Ali Chamanei, został zabity. W tle deklaracje Amerykanów, którzy twierdzą, że nie będzie „żadnych ćwiczeń z wprowadzania demokracji, (...) walczymy, by wygrać”. »6

Prof. Bumblauskas o rewolucji Jagiełły w 1386 roku

»8-9

ISSN 1392-0405

Exposé szefa MSZ RP. Przytaczał słowa Giedroycia o Litwie

»12-13

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynų g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

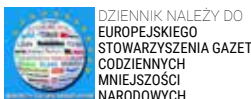
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

W Sejmie nowa propozycja emerytalna dla rodzin wielodzietnych

Honorata Adamowicz

Uwzględniając zmieniającą się sytuację demograficzną Litwy oraz malejący wskaźnik urodzeń, w Sejmie powstała propozycja umożliwienia otrzymywania państwowej emerytury drugiego stopnia rodzicom, którzy wychowali troje i więcej dzieci.

— Pomysł zrodził się dlatego, że obecnie sytuacja demograficzna w Litwie jest trudna i trzeba pilnie szukać środków, jak rozwiązać ten problem. Społeczeństwo się starzeje, młodzi ludzie nie chcą rodzić dzieci — naprawdę znajdujemy się w demograficznym dołku. Taka idea pojawiła się podczas spotkań z mieszkańcami, którzy zwracali uwagę, że kobiety wychowujące troje i więcej dzieci stopniowo tracą pewne gwarancje socjalne — na przykład nie gromadzą wystarczającej liczby punktów emerytalnych, co oznacza, że w przyszłości będą otrzymywać niższe emerytury. Tego właśnie się obawiają — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” posłanka na Sejm RL Ligita Girskienė, inicjatorka pomysłu.

ZAŁOŻENIA PROJEKTU

Posłanka wyjaśnia, że inicjatywa powstała w odpowiedzi na aktualną sytuację demograficzną w kraju. Liczba urodzeń na Litwie systematycznie spada, a społeczeństwo się starzeje. Według niej, konieczne jest wprowadzenie rozwiązań, które nie tylko wspierają rodziców w trudzie wychowania dzieci, ale także realnie zachęcają do powiększania rodzin.

Pomysł zakłada przyznanie państwowej emerytury matkom lub ojcom, którzy wychowali troje lub więcej dzieci

przynajmniej do ósmego roku życia. Wyznaczenie tego progu, według posłanki Girskienė, ma na celu uwzględnienie rzeczywistych wyzwań rodzicielskich — dzieci mają różne problemy zdrowotne i nie wszystkie niestety dożywają starszego wieku. Jeśli jednak rodzice wychowali troje dzieci do ósmego roku życia, oznacza to, że ponieśli znaczący wysiłek wychowawczy, który państwo musiałoby docenić poprzez dodatkowe świadczenie emerytalne.

POZYTYWNY WPŁYW NA POLITYKĘ PRORODZINNA

Posłanka podkreśla też, że obecne przepisy są zbyt rygorystyczne — wymagają wychowania pięciorga dzieci, co w praktyce wyklucza większość rodzin wielodzietnych. W efekcie wiele osób, które wnoszą istotny wkład w przyszłość demograficzną kraju, nie otrzymuje wsparcia. Obniżenie progu do trojga dzieci byłoby więc nie tylko sprawiedliwe, ale również dostosowane do realiów współczesnych rodzin, w których najczęściej wychowuje się troje lub czworo dzieci.

Zdaniem Girskienė, takie rozwiązanie mogłoby również wpłynąć pozytywnie

nie na politykę prorodzinna, zmniejszyć nierówności społeczne. W dłuższej perspektywie mogłoby to zachęcić młode osoby do powiększania rodzin, a także poprawić bezpieczeństwo materialne rodziców, którzy decydują się na wychowanie większej liczby dzieci.

REALIA WSPÓŁCZESNYCH RODZIN WIELODZIELNYCH

— Obecnie rodziny mające pięcioro i więcej dzieci są rzadkością — większość rodzin wielodzietnych wychowuje troje lub czworo dzieci. Uwzględniając tę rzeczywistość, całkowicie uzasadnione i sprawiedliwe wydaje się przyznanie dodatkowych świadczeń, takich jak państwowa emerytura, rodzinom, które wychowują troje i więcej dzieci. Dzięki temu państwo pokaże, że docenia wysiłek rodziców, wspiera ich w codziennych obowiązkach wychowawczych oraz zapewnia większe bezpieczeństwo materialne w przyszłości. Jest to również sposób na realne wsparcie polityki prorodzinnej, który może zachęcić rodziny do powiększania potomstwa i wzmocnić stabilność demograficzną kraju — podkreśla Ligita Girskienė. ■

Pomysł zakłada przyznanie państwowej emerytury matkom lub ojcom, którzy wychowali troje lub więcej dzieci Fot. M. P.

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Litwa wybrała reprezentanta na 70. Konkurs Piosenki Eurowizji

Lion Ceccah będzie reprezentował Litwę na 70. Konkursie Piosenki Eurowizji w Wiedniu. Artysta wystąpi z utworem „Sólo quiero más” (pol. „Chcę tylko więcej”). Finał odbędzie się w maju. Wybór reprezentanta poprzedził protest przed halą Twinsbet.

O prawo reprezentowania Litwy walczyło 10 wykonawców i zespołów: Ruggle, Walls of Water, Nõra Blu, Noy, Atikin, SHWR, Vilnius Voices, Lolita Zero, Paule i Black Biceps.

Lion Ceccah, który wygrał krajowe eliminacje do Eurowizji, przez cały wieczór cieszył się wyjątkowym wsparciem publiczności. W utworze „Sólo quiero más” Lion Ceccah ukazuje bohatera, który zrezygnował z uczuć, bo stały się dla niego zbyt trudne. W tym świecie emocje uważa się za zagrożenie,

a Lion przedstawia siebie jako półczłowieka, półrobotę działającego według programu, który ma chronić przed bólem.

Z kolei Black Biceps, polsko-litewska grupa założona w 2013 r. przez Edgara Krivelisa i Witalija Walentynowicza, zaprezentowała utwór „Let Me Cook”, który także zdobył dużą sympatię widzów i jury. W łącznej punktacji w finale krajowych eliminacji zespół Black Biceps zdobył 12 punktów. Jak wyjaśniają artyści, tytuł piosenki pochodzi od współczesnego angielskiego slangu i dosłownie oznacza „pozwól mi gotować”, a w przenośni „nie przeszkadzaj mi w tym, co robię”. W podobny sposób interpretują cały utwór: to opowieść o momencie twórczej pracy, w którym artysta, pochłonięty procesem, nie życzy sobie in-

gerencji w swoje działania i eksperymenty.

Część środków zebranych przez LRT podczas głosowania widzów zostanie przeznaczona na przygotowanie zwycięzcy do konkursu.

Przedstawiciel Litwy wystąpi w pierwszym półfinale 12 maja w Wiedniu. O awans do finału, zaplanowanego na 16 maja, będzie rywalizować z innymi uczestnikami konkursu. W tegorocznej edycji weźmie udział 35 krajów.

Konkurs Piosenki Eurowizji organizowany jest corocznie od 1956 r. Litwa uczestniczy w Eurowizji od 1994 r. Najwyższym osiągnięciem pozostaje szóste miejsce zespołu LT United z piosenką „We Are the Winners” (pol. „Jesteśmy zwycięzcami”) w 2006 r. ■

Opr. J. B. na podst. BNS, ELTA, mat. pras.

Imieniny

3 marca

Agrypina, Asteriusza, Gerwina, Hieronima, Jakuba, Kamila, Katarzyny, Kolumba, Maryna, Maryniuszka, Samuela, Teodora, Teresy, Tycjana

4 marca

Adriana, Arkadii, Gerarda, Humberta, Jakubina, Kazimierza, Leonarda, Lucjusza, Łucji, Nestora, Placyda, Witosława

Cytat dnia

„Nie ma żadnych nowych informacji. Spotkanie miało się odbyć między 5 a 8 marca, prawdopodobnie 5-6 marca. Spotkanie miało się odbyć w Abu Zabi. Na razie, z powodu działań wojennych, nie możemy potwierdzić, że spotkanie odbędzie się właśnie w Abu Zabi, ale mimo to nikt nie odwołał spotkania” — skomentował perspektywę trójstronnego spotkania Ukraina-USA-Rosja prezydent Ukrainy Wołodymyr Zelenski.

Liczba dnia 3,2 proc.

wyniosła w lutym roczna inflacja na Litwie. Dane podała rządowa Agencja Danych Państwowych. Największy wpływ na inflację miał wzrost cen ogrzewania. W rocznym zestawieniu ceny na ogrzewanie wzrosły o 12,1 proc.

Samorząd Rejonu Wileńskiego zaprasza do składania wniosków o dofinansowanie projektów kulturalnych

Samorząd Rejonu Wileńskiego ogłasza konkurs na dofinansowanie projektów kulturalnych na rok 2026. Nabór wniosków na inicjatywy pielęgnujące życie kulturalne w rejonie wileńskim trwa do 31 marca br.

„Dbamy o upowszechnianie sztuki i kultury we wszystkich, nawet najdalszych zakątkach rejonu wileńskiego, zachęcając mieszkańców do integracji, tworzenia i dzielenia się. Niezależnie od tego, czy jest to kameralne, tradycyjne święto wspólnoty, czy nowoczesne warsztaty – samorząd chętnie wesprze realizację wartościowych pomysłów. Niech tegoroczne inicjatywy udowodnią, że nasza kultura jest dostępna, żywa i bliska każdemu” – mówi mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz.

Konkurs na dofinansowanie projektów kulturalnych ze środków budżetu Samorządu Rejonu Wileńskiego wspiera znaczące dla rejonu projekty, inicjatywy i wydarzenia. Jest to szansa dla lokalnych społeczności, instytucji i organizacji na pozyskanie wsparcia finansowego dla pomysłów przyczyniających się do rozwoju, upowszechniania i zwiększania dostępności kultury i sztuki. Maksymalna kwota dofinansowania jednego projektu wynosi **4 000 euro**.

„Życie kulturalne rejonu wileńskiego z roku na rok wzmocnia się, zyskuje nowe barwy i, co najważniejsze, jest otwarte dla każdego. Kontynuując ten kierunek, już trzeci rok z rzędu zapraszamy do składania wniosków na pro-

jekty kulturalne, na których realizację w 2026 roku przewidzieliśmy jeszcze większe finansowanie – 100 tys. euro. Wspólnie pielęgnujemy różnorodną i unikalną tożsamość kulturalną naszego rejonu!” – zachęca wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė.

Rosnącą aktywność oraz rozszerzające się grono odbiorców konkursu potwierdza corocznie zwiększająca się liczba wniosków: w 2024 r. wpłynęło 38 wniosków (sfinansowano 30 projektów), natomiast w 2025 r. spośród 50 otrzymanych wniosków sfinansowano 44 inicjatywy kulturalne, na które łącznie przeznaczono 80 tys. euro.

Złożone wnioski są selekcjonowane i oceniane przez powołaną komisję, która przyznaje punkty **według następujących kryteriów:** aktualność i znaczenie projektu (do 30 punktów), efektywność, wpływ oraz kontynuacja (do 30 punktów), realność i zasadność kosztorysu (do 20 punktów), nagłośnienie projektu (do 20 punktów). Aby projekt mógł ubiegać się o dofinansowanie samorządowe, musi uzyskać co najmniej 50 punktów.

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne, zarejestrowane i działające na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego oraz świadczące

usługi kulturalne, z wyjątkiem podmiotów nastawionych na zysk oraz instytucji budżetowych utrzymywanych lub dotowanych z budżetu samorządu bądź państwa. Jedna organizacja może złożyć jeden wniosek. Pierwszeństwo w uzyskaniu finansowania mają projekty posiadające dodatkowe finansowanie (własne lub zewnętrzne), potwierdzone odpowiednią dokumentacją.

Wypełnione wnioski należy przysłać **do 31 marca br.** pocztą elektroniczną na adres: vrsa@vrsa.lt. W temacie wiadomości należy zaznaczyć: „Paraiška kultūros projektų finansavimui” (Wniosek o finansowanie projektów kulturalnych).

Konkurs na finansowanie projektów kulturalnych odbywa się raz w roku.

W sprawach związanych ze składaniem wniosków konsultacji udziela doradca Wydziału Kultury i Turystyki Aušra Kiškūnienė, tel. +370 5 236 0023, e-mail: ausra.kiskuniene@vrsa.lt.

Formularz wniosku oraz dokumenty towarzyszące są dostępne na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego: www.vrsa.lt. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Ruszył nabór wniosków o dofinansowanie projektów kulturalnych w rejonie wileńskim – w 2026 roku samorząd przeznaczy na ich wsparcie 100 tys. euro **Fot. vrsa.lt**

WILNO Odwołano osiem lotów na lotnisku

W sobotę, po ataku sił zbrojnych Izraela i USA na Iran oraz po odwetowych uderzeniach ze strony Iranu, od soboty do chwili obecnej w Wilnie odwołano osiem lotów z powodu zamknięcia przestrzeni powietrznej — poinformowały w poniedziałek 2 marca Litewskie Porty Lotnicze (LTOU). Według LTOU, odwołany został jeden lot lotewskiego przewoźnika Air Baltic między Wilnem a Dubajem oraz lot tej samej linii Flydubai w tym samym kierunku, a także dwa loty węgierskiego Wizz Air między Wilnem a Tel Awiwem. Na tych trasach w dniach 2-8 marca zaplanowano 9 odlotów: sześć do Dubaju i trzy do Tel Awiwu, które oficjalnie nie zostały jeszcze odwołane, ale również mogą zostać dotknięte zmianami. „Pasażerów, których sytuacja ta dotyczy i którzy planują przyszłe podróże, zachęcamy do uważnego śledzenia informacji o konkretnych lotach podawanych przez odpowiednie linie lotnicze” — poinformowały LTOU.

SONDAŻ Estończycy najbardziej krytyczni

Badanie przeprowadzone przez SEB wykazało, że Estończycy oceniają swoją sytuację finansową bardziej krytycznie i uważają ją za trudniejszą niż mieszkańcy Łotwy i Litwy. Aż 48 proc. mieszkańców Estonii jest niezadowolonych ze swojej sytuacji finansowej, z czego 16 proc. jest bardzo niezadowolonych, a 32 proc. raczej niezadowolonych. Zadowolonych jest tylko 22 proc. mieszkańców Estonii, a 30 proc. ma neutralne nastawienie. W Litwie i na Łotwie sytuacja jest odwrotna: w Litwie tylko 24 proc., a na Łotwie 22 proc. jest niezadowolonych ze swojej sytuacji finansowej, a zadowolenie finansowe wynosi odpowiednio 45 proc. i 30 proc.

VMI Deklaracje złożyło ponad pół miliona mieszkańców

Po rozpoczęciu składania zeznań podatkowych zrobiło to już ponad 525 tysięcy mieszkańców — ponad połowa potencjalnych podatników — poinformowała w poniedziałek 2 marca Państwowa Inspekcja Podatkowa (VMI). Według niej, dochody za rok 2025 będzie musiało zadeklarować wstępnie ponad 950 tys. mieszkańców. Większość osób trzecich (firm i urzędów) już przekazała dane, dlatego mieszkańcom zaleca się dokładne sprawdzenie i upewnienie się, że wszystkie dane zostały przekazane — twierdzi VMI. Każdego roku deklarowanie dochodów rozpoczyna się mniej więcej w połowie marca, a w tym roku mieszkańcy muszą zadeklarować dochody do 4 maja, ponieważ pierwsze dni maja są dniami wolnymi od pracy.

FINANSE Licencja dostawcy usług dla Micar assets

Bank Litwy wydał firmie świadczącej usługi finansowe Micar assets licencję na świadczenie usług związanych z kryptowalutami. Działająca od ponad roku firma planuje świadczyć usługi związane z kryptowalutami prywatnym i biznesowym klientom w Litwie, zarówno inwestorom nieprofesjonalnym, jak i profesjonalnym. Po uzyskaniu licencji Micar assets będzie mogła przechowywać i zarządzać kryptowalutami klientów, wymieniać je na środki pieniężne lub inne kryptowaluty, wykonywać zlecenia związane z kryptowalutami oraz świadczyć inne usługi.

SONDAŻ Kto będzie kolejnym prezydentem?

W następnych wyborach prezydenckich w Litwie głosujący rozważyliby oddanie głosu na byłą premier, posłankę opozycyjnych konserwatystów Ingridę Šimonytę, lidera tej siły politycznej Laurynasa Kasčiūnasa oraz działacza społecznego Andriusa Tapinasa — wynika z opublikowanego w poniedziałek 2 marca sondażu przeprowadzonego przez firmę Norstat na zlecenie portalu informacyjnego 15min. W ankiecie respondenci zostali poproszeni o wybranie z listy przygotowanej przez portal maksymalnie pięciu osób, na które rozważyliby oddanie głosu w wyborach, które odbędą się w maju 2029 r. Ze względu na ograniczenie do dwóch kadencji, obecny przywódca kraju Gitanas Nausėda nie będzie mógł w nich startować. Według danych badania, Šimonytę wymieniło 22 proc. ankietowanych, Kasčiūnasa — 14 proc., a Tapinasa — 13 proc. respondentów.

TECHNOLOGIE BMW będzie testować humanoidalne roboty

W piątek 27 lutego niemiecki gigant motoryzacyjny BMW ogłosił, że w tym roku po raz pierwszy zamierza wprowadzić do jednej ze swoich fabryk w Niemczech humanoidalne roboty oparte na sztucznej inteligencji. Czarno-białe roboty o nazwie AEON, stworzone przez szwedzką firmę Hexagon, mają 1,65 m wzrostu, ważą 60 kg i poruszają się na dwóch kołach. Potrafią samodzielnie sterować i przemieścić komponenty w fabryce, której przestrzeń została wcześniej zeskanowana i zdigitalizowana. Tego lata firma rozpocznie w fabryce w Lipsku trwający kilka miesięcy program pilotażowy, w ramach którego pracownicy będą współpracować z tymi humanoidalnymi robotami.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Graf. mat. pras.; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

USA i Izrael zaatakowały Iran. Hegseth: „Żadnego wprowadzania demokracji”

Stany Zjednoczone i Izrael od soboty prowadzą zakrojone na szeroką skalę uderzenia na Iran. Zginęli m.in. najwyższy przywódca Ali Chamenei, jego żona, dowódca IRGC i kluczowy doradca ds. bezpieczeństwa. Amerykanie zadeklarowali swoje cele.

REŻIM WCIĄŻ DZIAŁA

System jednak nie upadł — konstytucja przewidywała taki scenariusz. Zresztą Chamenei miał przygotowywać się na taki scenariusz od jakiegoś czasu.

W sobotę 28 lutego rano siły USA i Izraela rozpoczęły naloty na cele w Iranie, uderzając m.in. w siedzibę najwyższego przywódcy w Teheranie oraz obiekty wojskowe i zbrojeniowe.

Władze Iranu potwierdziły w niedzielę 1 marca śmierć ajatollaha Alego Chameneiego, dowódcy Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej Mohammada Pakpura oraz wpływowego doradcy ds. bezpieczeństwa Alego Szamchaniego. W poniedziałek 2 marca irańskie media państwowe podały, że z powodu odniesionych obrażeń zmarła również Mansure Chożaste, żona Chameneiego.

ZMIANA WŁADZ NIE BYŁA CELEM

Szef Pentagonu Pete Hegseth na konferencji prasowej sprecyzował zakres operacji:

„Misja operacji »Epicka Furia« jest laserowo skoncentrowana. Zniszczyć irańskie rakiety. Zniszczyć irańską produkcję pocisków, zniszczyć ich marynarkę wojenną i infrastrukturę bezpieczeństwa, aby nigdy nie mieli broni jądrowej” — powiedział Hegseth, dodając, że to „nie jest wojna obliczona na zmianę reżimu, ale reżim z pewnością się zmienił”.

Odrzucił porównania do Iraku i Afganistanu, określając je jako „głupie”.

„Żadnych głupich zasad walki, żadnego płątania się w »budowanie narodu«, żadnych ćwiczeń

z budowania demokracji, żadnych politycznie poprawnych wojen. Walczymy, by wygrać i nie marnujemy czasu ani życia” — oświadczył amerykański minister wojny.

Tymczasem Donald Trump powiedział w wywiadzie dla „The Daily Telegraph”, że jest „bardzo rozczarowany” premierem Wielkiej Brytanii Keirem Starmerem, który początkowo nie zgodził się na użycie bazy Diego Garcia do ataków na Iran.

ZAMKNIĘCIE OBIEKTÓW NAFTOWYCH

Iran odpowiedział na atak uderzeniami w Izrael oraz amerykańskie bazy w państwach Zatoki Perskiej. Irańska Gwardia Rewolucyjna ogłosiła blokadę Cieśniny Ormuz — przez którą przepływa od jednej piątej do jednej trzeciej światowych morskich transportów ropy — unieruchamiając setki tankowców po obu jej stronach. Prewencyjnie zamknięto liczne obiekty naftowe w regionie, w tym największą rafinerię Arabii Saudyjskiej Ras Tanura firmy Saudi Aramco, zaatakowaną przez drony. W irackim Kurdystanie

wstrzymano wydobycie, Izrael nakazał Chevronowi tymczasowe zamknięcie złoża gazu Lewiatan.

SUKCESJA W TEHERANIE. KTO TERAZ RZĄDZI W IRANIE?

Zgodnie z art. 111 irańskiej konstytucji obowiązki najwyższego przywódcy przejęła tymczasowa trzyosobowa rada przywódcza. Tworzą ją: prezydent Masud Pezeszkian (kardiochirurg, reformator wybrany w 2024 r.), szef władzy sądowniczej Golamhosejn Mohseni Ezei (nominat Chameneia, objęty sankcjami USA za tłumienie protestów w 2009 r.) oraz Alireza Arafii, imam piątkowy w Komie i członek Rady Strażników. Ostateczną decyzję o wyborze nowego najwyższego przywódcy podejmie 88-osobowe Zgromadzenie Ekspertów — nie jest jednak jasne, kiedy i w jakich warunkach zdoła się zebrać podczas trwających nalotów.

Czerwony Półksiężyc podał, że w atakach na Iran zginęło ok. 200 osób. Sam Iran podaje informację o szkole dla dziewczynek, ale liczba ofiar jest wciąż potwierdzana. ■

Opr. A.K. na podst. BNS, ELTA, PAP

Amerykański minister wojny twierdzi, że „nie będzie żadnych ćwiczeń z wprowadzania demokracji” Fot. EPA-ELTA

Ekonomista o sytuacji na Bliskim Wschodzie: „Widzę dwa scenariusze wydarzeń”

Sytuacja na Bliskim Wschodzie wstrząsnęła rynkami finansowymi. Eksperti sygnalizują, że po ataku Izraela i USA na Iran ceny ropy mogą wystrzelić w górę.

Justyna Giedrojc

Zdaniem ekonomisty Aleksandra Izgorodinas, teoretycznie, ceny na stacjach paliw w Litwie mogłyby wzrosnąć o kilkanaście centów.

RYNKI FINANSOWE REAGUJĄ

Kluczowym czynnikiem pozostaje Cieśnina Ormuz. Jeżeli Iran zacznie atakować tankowce lub zablokuje szlak, którym dziennie przepływa około 20 mln baryłek ropy oraz znaczna część skroplonego gazu ziemnego, cena baryłki nafty może wynosić 100-120 dolarów. 2 marca cena baryłki nafty ustabilizowała się na poziomie ok. 79 dol.

— Mimo globalnego strachu, skutki konfliktu wojennego na Bliskim Wschodzie przez pewien czas nie będą odczuwalne w Litwie. To, że cena ropy skoczyła o 9 proc., wskazuje, że rynki finansowe reagują na ryzyko. Na razie widzę dwa scenariusze wydarzeń. Pierwszy, którego wiarygodność oceniam zaledwie na 10 proc., to sytuacja, w której działania wojenne na Bliskim Wschodzie eskalują w niebywałym tempie i Iran całkowicie zamyka Cieśninę Ormuz. Wówczas cena ropy wzrosłaby co najmniej do 100 dolarów za baryłkę, skutki byłyby niewątpliwie odczuwalne dla gospodarki Unii Europejskiej, w tym Litwy. Szacuje się, że wówczas cena paliwa w kraju wzrosłaby o kilkanaście centów za litr. To uderzyłoby w siłę nabywczą mieszkańców kraju, działając podobnie jak inflacja — wyjaśnia Aleksandras Izgorodinas.

ZASOBY WOJENNE IRANU MOCNO OSŁABIONE

USA i Izrael dysponują znacznie większymi zasobami wojskowymi niż Iran.

— Faktycznie zasoby wojenne Iranu są już bardzo mocno osłabione. Dlatego najbardziej prawdopodobny scena-

Eksperti sygnalizują, że po ataku Izraela i USA na Iran ceny ropy mogą wystrzelić w górę. Fot. Marian Paluszkiwicz

riusz zakłada, że starcia militarne w regionie Bliskiego Wschodu nie potrwać dłużej niż miesiąc. Przypuszczam, że nie dojdzie tam do większej eskalacji konfliktu, zaś strony walczące przystąpią do negocjacji. Niewykluczone, że Teheran przychyli się do żądań USA, a w zamian zostaną zniesione nałożone na Iran sankcje. W takiej sytuacji ceny ropy przez pewien czas utrzymałyby się na obecnym poziomie, ale następnie zaczęłyby spadać. Taki rozwój wydarzeń jest najbardziej realny — sądzi nasz rozmówca.

Izgorodinas zauważa, że obecny wzrost cen w kraju jest efektem zwiększenia minimalnego wynagrodzenia miesięcznego, a nie sytuacji międzynarodowej.

— Wzrost cen towarów nie wynika wyłącznie ze wzrostu cen ropy. Od początku tego roku minimalne miesięczne wynagrodzenie w Litwie wzrosło o 11 proc., a już odnotowano wzrost cen na różnego rodzaju produkty o 3 proc. Sektor gospodarczy i przemysłowy wykazuje bardzo dużą wrażliwość na zmiany w poziomie wynagrodzeń. Im większy jest przy-

rost płac, tym większy wzrost cen — wyjaśnia Aleksandras Izgorodinas.

ŁAŃCUCH DOSTAW TOWARÓW

Informacje o możliwym zablokowaniu Cieśniny Ormuz oraz Zatoki Sueskiej natychmiast wywołały globalną falę niepokoju. Zablokowanie przez Iran Kanału Sueskiego może spowodować dotkliwie przerwanie łańcuchu dostaw, głównie z Azji do Europy.

— Łańcuch dostaw towarów to długotrwały i ciągły proces. Jego przerwanie jest trudne ze względu na złożoność i globalny zasięg oraz odporność na zmiany. Jeżeli konflikt zbrojny potrwa nie dłużej niż miesiąc, nie będzie to miało wpływu na sytuację z towarami na Litwie. Kraje Unii Europejskiej odczuwają zakłócenia w dostawach towarów, jeżeli Cieśnina Ormuz czy Kanał Sueski pozostawałyby zamknięte dla statków przez ponad trzy miesiące — podkreśla ekonomista. ■

Rewolucja Jagiełły 1386 roku. „W pewnym sensie przegapiliśmy ją”

Koronacja i wcześniejszy chrzest Jagiełły była posunięciem rewolucyjnym – sądzi w rozmowie z „KW” historyk Alfredas Bumblauskas. Litwa stała się wówczas pełnoprawną częścią ówczesnej Europy. Niestety, na Litwie, dodaje historyk, ten fakt często jest przemilczany.

Antoni Radczenko

14 sierpnia 1385 r. na zamku w Krewie zawarto unię pomiędzy Wielkim Księstwem Litewskim a Koroną Polską. W ramach porozumienia w zamian za koronę polską i poślubienie Jadwigi wielkiej księżki Jagiełło miał przyjąć chrzest i ochrzcić swój kraj. Chrzest Jagiełły odbył się 15 lutego w Krakowie, na którym wielki książę przyjął imię Władysław.

CHRZEST I KORONACJA

Dwa tygodnie później, 4 marca, został koronowany na króla Polski.

„Tam, w obecności i na oczach najszlachetniejszej swej małżonki, królowej Jadwigi, nową koroną, zrobioną wcześniej ze złota i klejnotów – starą bowiem, używaną dawniej, król Węgier i Polski Ludwik przewiózł na Węgry, zapobiegając temu, żeby nikt inny prócz jego potomstwa nie został następcą na tronie polskim – został koronowany i namaszczone na króla przez arcybiskupa gnieźnieńskiego Bodzotę, w asyście biskupa krakowskiego Jana i poznańskiego Dobrogosta” – kilkadziesiąt lat później pisał o tym wydarzeniu Jan Długosz.

Polski kronikarz w swych „Rocznikach” podkreślał, że chrzest i koronacja Jagiełły były bardzo ważnym wydarzeniem w historii Wielkiego Księstwa Litewskiego.

„On pierwszy spośród Litwinów osiągnął u Polaków i za ich poparciem w jednym i tym samym czasie trzy największe zaszczyty, co według mnie nie spotkało nikogo z jego przodków: chrzest święty, bardzo znakomite małżeństwo i sławną koronę” – pisał historyk.

■ Chrzest i koronację Jagiełły nazywam rewolucją – twierdzi Alfredas Bumblauskas

PYTANIE JANA PAWŁA II

Na początku roku 1387 Jagiełło rozpoczął proces chrystianizacji na Litwie. W litewskiej historiografii przyjęło się, że chrzest Litwy dokonał się właśnie w roku 1387. Prof. Alfredas Bumblauskas z Uniwersytetu Wileńskiego nie do końca zgadza się z taką interpretacją historyczną.

– Moim zdaniem mamy do czynienia z nie do końca uświadomioną rewolucją przeprowadzoną przez Jagiełłę. W pewnym sensie przegapiliśmy ją. Kiedy mówimy o chrzcie Litwy, to od razu nasuwa się rok 1387. Na świecie jednak chrzest państwa, jako akt symboliczny, zawsze jest utożsamiany z chrztem władcy. Dlatego musielibyśmy przesunąć datę chrztu z roku 1387 na 1386. Kardynał Audrys Juozas Bačkis opowiadał mi, że pytał go Jan Paweł II, dlaczego Litwini chrzest Litwy datują na rok 1387? Dlaczego ta różnica jest ważna? Ponieważ koronacja Jagiełły była bezpośrednią konsekwencją chrztu

jego i jego otoczenia – oświadczył w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prof. Bumblauskas.

DLACZEGO REWOLUCJA?

Próby chrystianizacji Litwy były podejmowane wcześniej. W 1251 r. pierwszy historyczny władca Wielkiego Księstwa Litewskiego Mendog przyjął chrzest. Dwa lata później odbyła się jego koronacja. Tym niemniej, już po kilku latach, nastąpił zwrot ku wierze pogańskiej.

– Sądzę, że kiedy proces nie zatrzymał się, jak w przypadku Mendoga, trzeba używać innego terminu: nie chrystianizacja, tylko konwersja. Czyli, kiedy dokonana zmiana oznacza, że drogi wstecz już nie ma. Dlatego chrzest i koronację Jagiełły nazywam rewolucją. W roku następnym najważniejszy jest nawet nie sam fakt masowej chrystianizacji, tylko trzy przywileje nadane przez Jagiełłę.

9.>>

8.>>

Pierwszy dla biskupa, czyli duchowieństwa. Drugi dla bojarów, czyli żołnierzy. Trzeci dla Wilna, czyli rzemieślników. Na podstawie tych przywilejów widzimy, że Jagiełło orientował się na ówczesne społeczeństwo chrześcijańskiej Europy, które składało się z trzech stanów. Niestety, ten fakt u nas bardzo często jest przemilczany, ponieważ nadal dominuje narracja symbolicznego sądu nad Jagiełłą, który odbył się w 1930 r. w Koszedarach. Na tym wydarzeniu zarzucano Jagielle, że ochrzcił Litwę i doprowadził do unii z Polską, co w konsekwencji doprowadziło do utraty przez Litwę Wilna — powiedział naszemu dziennikowi prof. Alfredas Bumblauskas.

ZAWSZE SOJUSZNIK, NIGDY WRÓG

Wspólne, polsko-litewskie państwo, istniało kilkaset lat. Swoją egzystencję zakończyło rozbioremi w 1795 r. W pewnym momencie swego istnienia Rzeczpospolita Obojga Narodów była jednym z najważniejszych państw Europy. Pod koniec XIX w., kiedy powstał litewski ruch narodowy, zaczęto inaczej patrzeć na wspólną, polsko-litewską historię. Jeden z twórców litewskiej historiografii Adolfas Šapoka unię polsko-litewską nazywał wprost błędem.

Historyk zaznaczył, że idąc na sojusz z Polską, ówczesna Litwa

z pewnością znajdowała się na niższym poziomie rozwoju. Polska przyjęła chrzest kilka wieków wcześniej, dzięki czemu stała się częścią cywilizacji europejskiej.

— To, co otrzymała Polska w ciągu kilku wieków, Litwa otrzymała faktycznie w mgnieniu oka. Polska oczywiście wykorzystywała tę sytuację i niekoniecznie zawsze zachowała się wobec nas po przyjacielsku. Jednak jest to czymś naturalnym, ponieważ zawsze tak jest w historii, że w pierwszej kolejności narody dbają o własny interes. Moim zdaniem Litwa większy żal może mieć nie do Jagiełły, ponieważ jego chrzest i koronacja doprowadziła do Grunwaldu, tylko do Zygmunta Augusta. Kiedy ze strony Moskwy powstało faktyczne zagrożenie dla litewskiej państwowości, to wówczas doprowadzono do Unii Lubelskiej. Tam faktycznie Zygmunt August wykorzystał słabość Litwy na korzyść Polski. Pod tym względem z pewnością można powiedzieć, że na unii z Polską Litwa nie zawsze wygrywała. Pamiętać trzeba o innej sprawie, że Polska nigdy nie była wrogiem Litwy. Zawsze byliśmy — lepszymi lub gorszymi, ale przede wszystkim — sojusznikami. Podobnie, jak obecnie — oświadczył Alfredas Bumblauskas. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Konsekwencją koronacji Jagiełły było zwycięstwo polsko-litewskie pod Grunwaldem (na zdj. fragment makiety bitwy)

Trolejbus bez biletu z imienną „Kartą Ukraińca”

Od 1 września 2026 r. bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w Wilnie dla osób, które uciekły przed wojną z Ukrainy, będą możliwe wyłącznie z imienną „Kartą Ukraińca”. Decyzję w tej sprawie Rada Miasta Wilna podjęła 17 grudnia 2025 r. Nowe zasady mają zapewnić sprawne stosowanie ulgi, jaśniejsze zarządzanie nią oraz zapobieganie ewentualnym nadużyciom. Karty wydawane już od 1 marca 2026 r. Do 1 września 2026 r. potrwa okres przejściowy — w tym czasie ulga będzie przysługiwać niezależnie od posiadania karty.

„Rozumiemy, że w obliczu wojny największymi potrzebami ludzi są bezpieczeństwo i możliwość jak najszybszej integracji z codziennym życiem” — mówi Loreta Levulytė-Staškevičienė, dyrektor JUDU.

Pierwszą kartę wręczono Olehowi Dundzie, deputowanemu do Rady Najwyższej Ukrainy. „Jak zawsze, jestem niezmiernie wdzięczny Litwie i Wilnu za nieustające wsparcie dla Ukrainy i obywateli Ukrainy mieszkających w Wilnie. Uważam, że ta inicjatywa jest bardzo ważna — pozwala Ukraińcom poczuć, że ktoś się o nich troszczy. To wyraźny przykład przyjaźni między Ukraińcami a Litwinami, odczuwalny w prostych rzeczach. Jestem wdzięczny zespołowi JUDU za ciepłe przyjęcie i realizację tak ważnej inicjatywy” — mówi Oleh Dunda.

Posiadacze karty nie będą musieli każdorazowo okazywać paszportu — do bezpłatnego przejazdu wystarczy karta.

Aby ją uzyskać, należy osobiście zgłosić się do centrum obsługi klienta JUDU w Wilnie (Konstitucijos pr. 3, Gedimino pr. 9A, Geležinkelio g. 16) z ważnym dokumentem tożsamości oraz cyfrowym zezwoleniem na pobyt czasowy wydanym przez Departament Migracji. Karty nie są wydawane zdalnie. Koszt wynosi 1,50 euro, a aktywowana przy zakupie karta będzie ważna do 31 grudnia 2026 r. Więcej informacji: www.judu.lt.

Opr. J.B. na podst. inf. Vilnius.lt

Bezpieczne wchodzenie na lód: ślady wędkarzy to ryzykowny wskaźnik

Honorata Adamowicz

Wędkarstwo podlodowe dla wielu jest nie tylko formą spędzania wolnego czasu, ale również ważną tradycją. Trzeba jednak pamiętać, że sam lód jest stale zmieniającą się i nieprzewidywalną naturalną platformą.

— Bezpieczeństwo na lodzie zależy nie tylko od jego grubości. Równie istotna jest jego struktura — czy lód jest przejrzysty i jednolity, czy biały, porowaty, warstwowy. Ważne są także: wahania temperatur, pokrywa śnieżna, zmiany poziomu wody oraz prądy wodne. Z powodu tych czynników w jednej części akwenu lód może być wytrzymały, a kilka metrów dalej — niebezpiecznie cienki. Dlatego poleganie wyłącznie na wzrokowej ocenie, zasadzie „wczoraj było dobrze” czy śladach innych wędkarzy jest bardzo ryzykowne — tłumaczy Simonas Račkauskas, konsultant ds. rybołówstwa i hodowli ryb z Litewskiego Towarzystwa Myśliwych i Wędkarzy.

BEZPIECZNA GRUBOŚĆ

Dla jednej osoby stosunkowo bezpieczny jest przejrzysty, jednolity lód o grubości 7-10 cm, natomiast dla grupy ludzi — od 12 cm. Jeśli lód jest biały, powstały ze śniegu lub porowaty („gąbczasty”), jego nośność jest znacznie mniejsza, więc nawet większa grubość może wprowadzać w błąd.

Jak podkreśla ekspert, szczególną ostrożność należy zachować w miejscach, gdzie lód jest narażony na działanie wody: koryta rzek, dopływy i odpływy, przerwy, odcinki przy tamach, mosty, źródła oraz miejsca z gęstą roślinnością wodną lub zamrożniętymi przedmiotami. Prąd czy cieplejsza woda podmywają lód od spodu, tworząc cienkie „kieszenie”, które mogą być niewidoczne z powierzchni.

JAK ROZPOZNAĆ SŁABY LÓD?

Słaby lub kruchy lód często ma wyraźne oznaki — ciemne, mokre

plamy, wodę na powierzchni, liczne pęknięcia, nierówne, warstwowe fragmenty, a także porowatą, kruszącą się strukturę. Szczególnie niebezpieczny jest lód po deszczu lub odwilży, gdy woda przyspiesza topnienie, a wahania temperatur wokół zera sprawiają, że lód staje się porowaty — może wyglądać na grubo, lecz traci nośność i łamie się nagle, bez ostrzeżenia.

— Nieszczęścia zazwyczaj zdarzają się, gdy nie ocenia się realnych warunków: nie sprawdza grubości lodu, wybiera miejsca narażone na prądy, wędkuje samotnie, w ciemności lub przy słabej widoczności. Ryzyko wzrasta, gdy kilka osób gromadzi się w jednym miejscu, np. przy tej samej przerębli czy namiocie — obciążenie koncentruje się w jednym punkcie i lód może nie wytrzymać — wyjaśnia Simonas Račkauskas.

— Najlepszym sposobem zapewnienia bezpieczeństwa jest wcześniejsze przygotowanie i dyscyplina. Niezbędne jest posiadanie kolców lodowych, noszonych tak, aby były natychmiast dostępne, a także liny, telefonu w wodoodpornym etui, a wczesną zimą lub podczas odwilży — kamizelki ratunkowej lub specjalnego kombinezonu utrzy-

mującego wyporność. Grubość lodu warto sprawdzać prętem, a podczas wędkowania zachowywać odstęp i unikać oczywiście niebezpiecznych miejsc. Ważne jest również poinformowanie bliskich, gdzie planujemy wędkować i kiedy zamierzamy wrócić — radzi ekspert.

JAK SIĘ RATOWAĆ W PRZYPADKU ZAŁAMANIA LODU?

Jeśli dojdzie do załamania lodu, najważniejsze jest, aby nie panikować. W pierwszych sekundach zimno może wywołać szok i nagłą reakcję oddechową, dlatego należy świadomie kontrolować oddech, utrzymać głowę nad wodą i obrócić się w stronę, z której przyszedliśmy — tam lód jest zazwyczaj mocniejszy.

Trzeba szeroko opierać ręce o krawędź lodu, czołgać się poziomo i używać kolców. Po wydostaniu się nie należy wstawać od razu — bezpieczniej jest sturlać się lub przesunąć kilka metrów od przerębli, a dopiero potem wstać i wracać tą samą drogą. Po zdarzeniu należy jak najszybciej się ogrzać, zmienić mokre ubrania, a w przypadku drżenia, osłabienia, dezorientacji lub senności — wezwać pomoc. ■

Dla jednej osoby stosunkowo bezpieczny jest lód o grubości 7-10 cm, natomiast dla grupy ludzi — od 12 cm **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Odeszła do Pana Elżbieta Dołęga-Wrzosek — sumienie polskiej oświaty na Białorusi

24 lutego, w wieku 95 lat, w szpitalu w Baranowiczach zmarła Elżbieta Dołęga-Wrzosek — kobieta, która ocaliła ludzkie życie, wychowała pokolenia młodych Polaków i stworzyła pierwszą po wojnie polską szkołę na Białorusi.

Jej odwaga, dobroć i niezłomna wierność polskości ukształtowały całe środowisko polskie w Baranowiczach, a jej wychowankowie pozostaną na wiele lat kontynuatorami i świadkami jej niezwykłych dokonań.

ZMIENIAŁA ŚWIAT CICHĄ CODZIENNĄ PRACĄ

W Baranowiczach zgasło światło, którego blasku nie sposób zmierzyć. Elżbieta Dołęga-Wrzosek była jedną z tych osób, które zmieniają świat nie krzykiem, lecz cichą, codzienną pracą. Jej życie — naznaczone wojną, stratą córki — śp. Teresy Sieliwończyk, odpowiedzialnością i niezwykłą miłością do ludzi — stało się świadectwem, że dobro może przetrwać nawet najtrudniejsze czasy.

Jako trzynastoletnia dziewczynka usłyszała od matki, Teresy Dołęgi-Wrzosek, łączniczki Armii Krajowej, słowa, które stały się jej życiowym testamentem: „Córenko, pamiętaj, żeś Polka... i pamiętaj, że w naszej rodzinie wszyscy zawsze mieli dobre wykształcenie.”

Ten nakaz niosła w sobie przez całe życie — i przekazywała go dalej, setkom dzieci, które uczyła.

W ŚWIECIE PEŁNYM STRACHU POTRAFIŁA WYBRAĆ DOBRO

W czasie wojny wraz z matką ocaliła dwóch chłopców — Ryśka i Jurka — za co została uhonorowana tytułem Sprawiedliwej wśród Narodów Świata. To jedno z najpiękniejszych świadectw jej człowieczeństwa: w świecie pełnym strachu potrafiła wybrać dobro.

Po wojnie stała się fundamentem polskiej oświaty na Białorusi. W swoim mieszkaniu zaczęła uczyć dzieci języka polskiego

■ Śp. Elżbieta Dołęga-Wrzosek

— najpierw kilkoro, potem dziesiątki, aż w końcu setki. Z czasem stworzyła Społeczną Szkołę Polską im. Tadeusza Rejtana w Baranowiczach, pierwszą po wojnie polską szkołę na Białorusi. Dla uczniów była nie tylko nauczycielką. Była drugą mamą, przewodniczką, kimś, kto dawał poczucie bezpieczeństwa i sensu.

Jej szkoła wychowała lekarzy, inżynierów, artystów, naukowców — ludzi, którzy dziś rozsiani są po świecie, ale wciąż noszą w sobie jej słowa, jej uśmiech, jej wiarę w człowieka.

BÓL OSTATNICH LAT

Ostatnie lata przyniosły jej wielki ból: śmierć ukochanej córki Teresy Sieliwończyk, współtwórczyni polskiego życia w Baranowiczach,

oraz likwidację szkoły, która była dziełem jej życia. A jednak Elżbieta Dołęga-Wrzosek pozostała pogodna, ciepła, pełna godności. Nigdy nie przestała wierzyć, że dobro ma sens.

Dziś żegnamy ją z wdzięcznością. Za odwagę. Za mądrość. Za polskość, którą niosła jak skarb — nie dla siebie, lecz dla innych.

Jej światło nie zgasło. Będzie świecić w każdym, kto choć raz usłyszał od niej: „Pamiętaj żeś Polak”.

Msza święta pogrzebowa w intencji zmarłej została odprawiona 27 lutego w Kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Baranowiczach. Po jej zakończeniu odbyło się odprowadzenie Zmarłej na miejsce wiecznego spoczynku. ■

Inf. i fot.: glosznadniemna.pl

Exposé szefa MSZ RP. „Cytuję Giedroycia: musimy utrzymać niepodległość Ukrainy, Litwy”

W czwartek 26 lutego minister spraw zagranicznych Polski Radosław Sikorski wygłosił w Sejmie coroczne exposé, nakreślając priorytety polskiej dyplomacji. Przytaczał słowa Giedroycia, że trzeba „za wszelką cenę utrzymać niepodległość Ukrainy, Litwy”.

Wśród kluczowych wątków znalazły się wsparcie dla Ukrainy, zagrożenia hybrydowe ze strony Rosji, przyszłość Unii Europejskiej oraz bezpieczeństwo wschodniej flanki NATO. Gdy opisywaliśmy exposé ministra w zeszłym roku, Czytelnicy „Kuriera Wileńskiego” mogli przeczytać słowa jednego z posłów, że „To my (Polska – przyp. red.) jesteśmy artykułem 5. dla Litwy (...), bo Polak to bohaterstwo i szlachetność”. Tym razem minister wspomniał również o Litwie, ale przez pryzmat słów Jerzego Giedroycia. Mówił też o współpracy w regionie Morza Bałtyckiego.

10. EXPOSÉ W KARIERZE

Sikorski zaznaczył na wstępie, że przemawia jako minister spraw zagranicznych po raz dziesiąty, lecz „obca mu jest rutyna”. Ton całego wystąpienia był poważny, miejscami dramatyczny.

„Sytuacja jest poważna. Świadomość niebezpieczeństwa może paraliżować lub mobilizować. Na paraliż nie wolno nam sobie pozwolić. Pasywność lub liczenie na innych to zaproszenie do eskalacji, tak samo jak wykrzykiwanie, że to nie nasza wojna. W nocy z 18 na 19 listopada na skutek rosyjskiego ataku rakietowego na Tarnopol zginęła wraz z mamą 7-letnia Amelia, obywatelka naszego kraju” – mówił minister, odnosząc się do brutalnego ataku.

„POSŁUCHAJCIE JEDNEGO Z NAJWIĘKSZYCH AUTORYTETÓW”

Sikorski przywołał dziedzictwo Jerzego Giedroycia – twórcy paryskiej „Kultury” i ojca doktryny ULB, czyli koncepcji oparcia polskiej polityki wschodniej

W tegorocznym exposé szef MSZ RP Radosław Sikorski wspominał pośrednio Litwę. Fot. Aleksander Zieliński, Kancelaria Sejmu RP

na niepodległości Ukrainy, Litwy i Białorusi.

„Wszystkim, którzy uważają, że pomoc Ukrainie jest niepotrzebna czy nieopłacalna, mówię wyraźnie: popełniacie błąd. (...) Posłuchajcie jednego z największych autorytetów w sprawach polskiej polityki wschodniej – Jerzego Giedroycia w 120. rocznicę jego urodzin. Cytuję: »Musimy za wszelką cenę utrzymać niepodległość Ukrainy, Litwy i Białorusi, bo to jest w naszym życiowym interesie« – twierdził w latach 90. Giedroyc. »Gdyby Rosja wchłonęła Ukrainę, to jesteśmy ugotowani, wzięci za gardło«. Koniec cytatu. Gdyby Ukraina przegrała, zagrożenie ze strony Rosji nie spadłoby, ale wzrosłoby” – mówił minister Radosław Sikorski.

„Wyobraźmy sobie, co by było, gdyby czołgi Putina stanęły w Medyce pod Przemysłem. Na wzmacnianie obrony własnego terytorium musielibyśmy przeznaczyć

o wiele więcej pieniędzy, niż dziś kosztuje nas pomoc Ukrainie” – dodał.

„WSPÓLNIE MOŻEMY CHRONIĆ GAZOCIĄGI, KABLE”

Sikorski poświęcił sporo uwagi współpracy bałtyckiej. Minister podkreślił, że Polska aktualnie sprawuje przewodnictwo w Radzie Państw Morza Bałtyckiego i zamierza wykorzystać je do zacieśnienia wspólnej ochrony infrastruktury krytycznej.

„Na znaczeniu zyskuje współpraca w regionie Morza Bałtyckiego. Łączą nas związki gospodarcze i społeczne, ocena zagrożeń, jak również determinacja do wspólnych działań” – mówił minister.

„Wspólnie możemy skuteczniej chronić naszą infrastrukturę krytyczną – gazociągi, ropociągi, kable energetyczne” – uważa Sikorski.

12.>>

SIKORSKI O ROSYJSKICH DRONACH W POLSCE

Szef polskiej dyplomacji wspominał, że po wtargnięciu rosyjskich dronów na terytorium Polski w 2025 r. uruchomiono operację, która zapewniła bezpieczeństwo.

„Po wtargnięciu rosyjskich dronów do Polski NATO uruchomiło operację »Wschodnia Straż«, czyli misję obrony powietrznej i naziemnej całej wschodniej flanki z wykorzystaniem nowoczesnych technologii antydronowych. Wspieramy także państwa naszego regionu, takie jak Mołdawia, które chcą stać się częścią Zachodu, a które pozostają w orbicie terytorialnych ambicji Moskwy. W zeszłym roku Rosja wydała równowartość nawet 2 proc. mołdawskiego PKB, aby w wyborach parlamentarnych zwyciężyły partie prorosyjskie. Poniosła klęskę” — zauważył.

**2-3 TYS. CYBERATAKÓW
DZIENNIE**

Duża część exposé dotyczyła rosyjskich działań hybrydowych, na które narażone są wszystkie państwa regionu — w tym Litwa i Polska. Minister wyliczył akty sabotażu, podpalenia, naruszenia przestrzeni powietrznej przez drony i falę cyberataków — od 2 do 3 tys. dziennie.

„Arsenał jest znany: sieci botów rozpowszechniających fałsz i nienawiść, używanie sztucznej inteligencji do tworzenia nieprawdziwych materiałów imitujących rzetelne informacje, wykorzystywanie kryptowalut do finansowania operacji hybrydowych, ataki na infrastrukturę krytyczną i wreszcie pożyteczni idioci powielający groźne kłamstwa” — mówił do posłów minister Sikorski.

„Po tym, jak na nasze niebo wtargnęły rosyjskie drony, ruszyła kampania dezinformacyjna i jednego dnia dotarła do 8 mln użytkowników polskiego internetu — sprawcy chcieli zrzucić odpowiedzialność na Ukrainę i NATO.

(...) Podobne działania podjęto po eksplozji na linii kolejowej Warszawa — Lublin w listopadzie. Kreml nie ustąpi. Będzie testował kolejne granice” — zapewnił polityk. Dodał, że ważne jest budowanie odporności samych mieszkańców, uzbrajanie w wiedzę.

**„PUTIN NIE CHCE POKOJU,
TYLKO KAPITULACJI”**

Minister przypominał, że Polska została przyjęta do G7 Rapid Response Mechanism — grupy krajów najbardziej zaawansowanych w zwalczaniu dezinformacji. Równolegle zamknięto ostatnie rosyjskie konsulaty w Polsce i ograniczył swobodę poruszania się pozostałym w kraju rosyjskim dyplomatom.

„Putin nie chce pokoju, tylko kapitulacji. Przypominam, że jeszcze w latach 90. Rosja udzieliła Ukrainie gwarancji bezpieczeństwa. W zamian za to Ukraina zrzekła się broni atomowej, a miała wówczas trzeci pod względem wielkości arsenał na świecie. Porozumienie wynegocjowano z udziałem państw Zachodu. W 2014 r., w momencie aneksji Krymu, Ukraina była też państwem konstytucyjnie neutralnym” — przypominał.

„Obrona krajów wschodniej flanki NATO w przypadku ewentualnej rosyjskiej agresji pochłonęłaby co najmniej 1 200 mld euro. To 24 razy więcej niż polski budżet na obronę. Wolna, będąca częścią Zachodu Ukraina to dla nas szansa — szansa na wyrwanie kłów rosyjskiemu imperializmowi, na wzmocnienie wspólnej obrony, na intensywną współpracę gospodarczą. (...) Polska już dziś jest drugim pod względem wartości dostawcą towarów na Ukrainę. Konkretny przykład: sprzedaż 54 armatohaubic Krab za ok. 3 mld zł jest największym kontraktem eksportowym w całej historii Polskiej Grupy Zbrojeniowej” — przekonywał minister.

„Rosja przynosi cierpienie, Polska przynosi ciepło” — podsumował Sikorski, dziękując organiza-

Duża część exposé dotyczyła rosyjskich działań hybrydowych, na które narażone są wszystkie państwa regionu — w tym Litwa i Polska. Minister wyliczył akty sabotażu, podpalenia, naruszenia przestrzeni powietrznej przez drony i falę cyberataków — od 2 do 3 tys. dziennie.

torom akcji zbierania funduszy na generatory dla Kijowa po rosyjskich atakach wymierzonych w ciepłownię.

**GŁOSY W OBRONIE
UE I TRÓJMORZA**

Sikorski bronił też polskiego członkostwa w Unii Europejskiej. Sikorski i przytaczał dane ekonomiczne — od akcesji Polska pozyskała netto ponad 167 mld euro. Przestrzegał przed „polestem” i kończył exposé słowami: „Nie ma wolnej, zasobnej i bezpiecznej Polski bez silnej Unii Europejskiej”.

W debacie sejmowej głos zabrał również Marcin Przydacz, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP. Przyznał, że sytuacja międzynarodowa jest „bardzo poważna” i że Polska potrzebuje aktywnej dyplomacji.

Dodał, że należałoby też pochylić się nad wspólną wizją Inicjatywy Trójmorza, bardziej konkretnej strategii wobec Stanów Zjednoczonych oraz — jak podkreślił — skutecznego zapewnienia wakujących stanowisk ambadorskich, szczególnie w Waszyngtonie. W zeszłym roku korespondent „Kuriera Wileńskiego” na 10. szczycie Inicjatywy Trójmorza usłyszał od ambasadora nadzwyczajnego Litwy ds. Inicjatywy Trójmorza Gediminas Varvuolisa, że ta inicjatywa Polski była „wizjonerska”. ■

Opr. A. K. na podst.
Sejm RP, mat. pras., inf. wł.

XXXVII Olimpiada Języka Polskiego na Litwie. Dr Irena Fedorowicz: uczestniczą w niej najlepsi

Justyna Giedrojc

Wydarzenie zostało dedykowane 100. rocznicy urodzin Tadeusza Konwickiego (1926-2015), wybitnego polskiego pisarza, scenarzysty, reżysera filmowego. Motto tegorocznej edycji stanowił cytat Konwickiego: „Pisarz jest autentycznym reżyserem, który przy pomocy zadań reżyseruje całe sceny i sytuacje”.

ZGŁOSIŁO SIĘ 29 UCZESTNIKÓW

— Do udziału w tegorocznej olimpiadzie zgłosiło się 29 osób. W części pisemnej uczestniczyło 28 osób, natomiast w ustnej — z powodu choroby o jedną osobę mniej. Uczniowie reprezentowali szkoły stołeczne (10 osób) oraz szkoły w rejonach: sołecznickim (5 osób), wileńskim (10 osób) i trockim (3 osoby). W Olimpiadzie Języka Polskiego na Litwie mogą wziąć udział wszyscy chętni uczniowie klas starszych. Wcześniej brali udział tylko uczniowie dwóch ostatnich gimnazjalnych klas szkoły. Od kilku lat uczestniczą również młodszy uczniowie, z klasy drugiej gimnazjalnej. Tegoroczna laureatka jest właśnie z klasy drugiej gimnazjalnej — opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Irena Fedorowicz z Centrum Polonistycznego UW, organizatorka finałowego republikańskiego etapu Olimpiady Języka Polskiego.

Hasłem przewodnim wydarzenia były słowa: „Andrzej Wajda i Tadeusz Konwicki — mistrzowie ekranizacji literackiej”.

— Tematy ustne uczniowie wybierali sami spośród bardzo bogatej oferty, którą można było znaleźć w specjalnym przewodniku. Są tam uwzględnione takie działy, jak np.: Historia literatury; Wiedza o teatrze; Sylwetki; Teoria literatury; Językoznawstwo. W tym roku

W dniach 24-25 lutego na Uniwersytecie Wileńskim odbył się finałowy etap XXXVII Olimpiady Języka Polskiego na Litwie.

W dniach 24-25 lutego na Uniwersytecie Wileńskim odbył się finałowy etap XXXVII Olimpiady Języka Polskiego na Litwie

mało było tematów z językoznawstwa, wybrało je tylko kilka osób. Dotyczyły języka w internecie, etykiety językowej oraz perswazyjnej funkcji języka w tekstach reklamowych. Jeżeli chodzi o historię literatury, to jak co roku dominowały tematy związane z twórczością Adama Mickiewicza (ballady, „Sonety krymskie”, „Dziady”, „Pan Tadeusz”), powtarzały się też tematy dotyczące życia i twórczości Marii Konopnickiej oraz powieści Bolesława Prusa „Lalka” — mówi dr Irena Fedorowicz.

Z literatury XX w. uczniów interesowały tematy dotyczące totalitaryzmu, życia i twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego czy Wisławy Szymborskiej.

W OLIMPIADZIE UCZESTNICZĄ NAJLEPSI UCZNIOWIE

— Ogólne wrażenie jest bardzo dobre, bo przecież w olimpiadzie uczestniczą najlepsi uczniowie, zmotywowani, pracowici, czytelnicy. Ale tak jak w każdym konkur-

sie należało wyłonić zwycięzców, którzy jednakowo dobrze wypadli podczas eliminacji pisemnych oraz ustnych. Było to zadanie niełatwe. Wielu uczestników eliminacji ustnych zostało ocenionych bardzo wysoko. Jest to zrozumiałe, gdyż przygotowania do olimpiady trwają co najmniej pół roku, a niekiedy nawet kilka lat. Daje to możliwość solidnego przygotowania się do wypowiedzi ustnej, która — łącznie z odpowiedziami na pytania komisji — trwa średnio 20 min. Natomiast część pisemna jest trudniejsza. Uczeń ma do wyboru albo napisanie rozprawki (są trzy tematy do wyboru), albo interpretację utworu literackiego lub jego fragmentu. Interpretacje są stosunkowo rzadko wybierane — w tym roku ten rodzaj pracy pisemnej wybrała tylko jedna osoba. Zdecydowana większość decyduje się na pisanie rozprawki. Jest to trudne, gdyż niemożliwe jest z góry przewidzieć, czego będzie dotyczył temat rozprawki.

14.>>

Pomocne jest to, że przykładowe tematy z lat wcześniejszych są ogłaszane na stronie internetowej olimpiady, ale, rzecz jasna, każdego roku tematy są inne. Żeby nieco ułatwić naszej młodzieży przygotowanie się do tej części olimpiady, co roku podawany jest ogólny temat nawiązujący do jakiegoś rocznicy historycznej czy rocznicy urodzin lub śmierci jakiegoś twórcy. W tym roku temat przewodni dotyczył ekranizacji utworów literackich, a nawiązywał do stulecia urodzin Andrzeja Wajdy i Tadeusza Konwickiego — kontynuuje dr Irena Fedorowicz.

Odpowiedzi olimpijczyków oceniała komisja, w skład której wchodził wykładowcy obu polonistyki wileńskich — z Uniwersytetu Wileńskiego oraz z Akademii Oświaty Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

ŚRODOWISKO WIELOJĘZyczne

Rozmówczyni zauważa, że uczniowie szkół polskich z Litwy w porównaniu ze swoimi rówieśnikami z Polski trudniej sobie radzą z częścią pisemną olimpiady.

— Przede wszystkim dlatego, że żyją w środowisku wielojęzycznym, na co dzień używają dwóch-trzech języków. W klasach przedmaturalnych i maturalnych kładą duży nacisk na naukę języków litewskiego i angielskiego, dużo czytają i piszą w tych językach. W pracach pisemnych olimpijczyków zdarzają się więc błędy składniowe, czyli dotyczące budowy zdania (w różnych językach są one różne), ale też fleksyjne czy leksykalne, kiedy np. wyraz jest użyty w niewłaściwym znaczeniu, pod wpływem języków litewskiego czy rosyjskiego — wyjaśnia dr Fedorowicz.

TRUDNA KONKURENCJA Z RÓWIEŚNIKAMI Z POLSKI

Na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego (tak brzmi nazwa olimpiady w Polsce) Litwę reprezentuje zwykle 8-10 osób, czyli laureaci (6 osób) plus osoby, które otrzymały wyróżnienia.

— Oczywiście, trudno jest im konkurować z rówieśnikami z Polski, szczególnie w eliminacjach pisemnych. Eliminacje ustne dla uczestników z zagranicy odbywają się w innym dniu niż dla uczniów z Polski, ale wyniki są później podliczane wspólnie. Na pewno olimpijczy z Wilna i Wileńszczyzny wypadają najlepiej spośród wszystkich uczestników z zagranicy. Niektórym udaje się nawet zostać laureatami, tak było w ubiegłym roku w przypadku Izabeli Orłowskiej, maturzystki z Gimnazjum św. Jana Pawła II. Powtórzyła ona sukces Karoliny Słotwińskiej, która w 2016 r. również została laureatką II stopnia Ogólnopolskiej Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego — kontynuuje dr Irena Fedorowicz.

W zmaganiach ogólnopolskich tradycyjnie biorą udział: zwycięzca pierwszego miejsca, dwóch zwycięzców drugiego miejsca, trzech — trzeciego miejsca oraz cztery osoby wyróżnione. Laureaci zmagani ogólnopolskich otrzymują dodatkowe punkty przy rekrutacji na dowolny kierunek studiów na Litwie.

LAUREACI TEGOROCZNEJ OLIMPIADY

Pierwsze miejsce zajęła Dominika Rynkiewicz, uczennica Gimnazjum św. Jana Pawła II w Wilnie.

Drugie miejsce zdobyła Paulina Sewruk z Gimnazjum św. Jana Pawła II, trzecie — Milija Bożerocka z Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Bezdanach.

Na trzecim miejscu uplasowali się: Milena Pietkiewicz z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, Patryk Jan Sawko z Gimnazjum im. Wł. Syrokomli w Wilnie oraz Gabriela Wierszyło z Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Wilnie.

Wyróżnienie otrzymali: Brigita Czaplińska (Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Bezdanach), Greta Malujłowa (Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach), Ewa Wasiliewa (Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie) oraz Beniamin Błaszkiwicz (Gimnazjum św. Jana Pawła II w Wilnie).

Nagrody dla uczestników i zwycięzców olimpiady w tym roku ufundowali: Ambasada RP na Litwie, Instytut Polski w Wilnie, Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” oraz Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego. Nagrodą dla 10 najlepszych będzie też udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Warszawie i Konstancinie. ■

Fot. FB Instytutu Polskiego w Wilnie, opr. A.K.

W części pisemnej olimpiady uczestniczyło 28 uczniów szkół polskich z Wilna i Wileńszczyzny

Przelewy będą wolniejsze? Bank Litwy proponuje zmiany w walce z oszustwami finansowymi

Honorata Adamowicz

Bank Litwy (LB) proponuje zmiany w przepisach prawnych mające na celu walkę z oszustwami finansowymi. Do najważniejszych zmian należą: zaostrenie zasad potwierdzania operacji płatniczych oraz przyznanie bankom prawa do obciążenia rachunku odbiorcy środkami, jeśli okaże się, że zostały one uzyskane nielegalnie. Określono również, w jakich przypadkach banki będą zobowiązane do rekompensaty strat poniesionych przez konsumentów.

WYSOKIE STANDARDY OCHRONY

— W Litwie działające instytucje finansowe i kredytowe przywiązują dużą wagę do ochrony klientów. W ciągu ostatnich trzech lat banki dwukrotnie zwiększyły swoje zdolności prewencyjne: łączny udział ochronionych środków klientów wzrósł z 33 proc. do 68 proc. Jeśli chodzi o fałszywe e-maile i wiadomości SMS, czyli oszustwa typu „phishing”, członkowie Litewskiego Związku Banków (LBA) powstrzymują 83 proc. takich przypadków — informuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Valerija Kiguolienė, kierownik ds. komunikacji Litewskiego Stowarzyszenia Banków.

Stowarzyszenie zgadza się z niektórymi propozycjami Banku Litwy. Chodzi m.in. o możliwość zabrania pieniędzy z konta oszusta (jeśli zostały zdobyte w wyniku oszustwa), jasne określenie obowiązków firm zajmujących się płatnościami w zakresie kontroli i zapobiegania oszustwom oraz zapewnienie przejrzystości w wymianie informacji.

Z drugiej strony, większość zaproponowanych przepisów co do zasady odpowiada treści obecnie doprecyzowywanego rozporządzenia europejskiego, które wejdzie w życie w 2028 r. Dąży się do przyspieszenia jego stosowania na Litwie.

— Proces wdrażania rozporządzenia w sektorze finansowym i kredytowym wymaga jednak istotnych zmian w systemach IT, na których

Instytucje państwowe, w tym policja, prowadzą też kampanię, mającą na celu informowanie społeczeństwa o sposobach skutecznego rozpoznania oszustów **Fot. Marian Paluszkiwicz**

przeprowadzenie potrzebny jest dwuletni okres. Ponadto treść przepisów dotyczy przede wszystkim wspomnianych oszustw typu „phishing”, w zakresie których — jak wskazano — działające w Litwie instytucje finansowe osiągnęły już wysokie wskaźniki skuteczności prewencji — podkreśla Valerija Kiguolienė.

Jak podkreśla nasza rozmówczyni, w obszarze zapobiegania oszustwom kluczowe jest zapewnienie płynnego przejścia od inicjatyw podejmowanych indywidualnie przez poszczególne państwa do jednolitej praktyki regulacyjnej obejmującej całą Europę. Taki spójny system pozwala skutecznie chronić klientów i minimalizować ryzyko nadużyć finansowych.

Jednocześnie niektóre z planowanych zmian, które mają wzmocnić walkę z oszustwami, będą oddziaływać na tempo świadczenia usług finansowych. Przykładowo, w przypadku zdalnego podwyższenia limitu płatności nowy limit zacznie obowiązywać dopiero po upływie czterogodzinnego tzw. okresu ochłodzenia. Choć może to wydłużyć czas oczekiwania na operację, ma to na celu przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa i ograniczenie ryzyka nieautoryzowanych transakcji.

ZWROT ŚRODKÓW KLIENTOM

Bank Litwy informuje, że prawdopodobnie wkrótce wejdzie w życie obowiązek zwrotu klientom utraconych środków w sytuacjach, gdy ich pieniądze zostały wyłudzone poprzez podszywanie się pod bank klienta lub inną instytucję świadczącą usługi płatnicze. Projekty ustaw rząd przedłoży Sejmowi podczas nadchodzącej wiosennej sesji.

„Skala oszustw rozprzestrzenia się jak pożar. Naszym celem jest stworzenie i udostępnienie rynkowi finansowemu narzędzi, które pozwolą skutecznie ten pożar gasić. Proponowane zmiany mają zapewnić większą jasność i konkretyzację dla rynku finansowego, jego uczestników oraz mieszkańców” — powiedział przewodniczący zarządu Banku Litwy, Gediminas Šimkus.

Podkreślono, że jedna z najważniejszych zmian dotyczy pojęcia potwierdzenia (autoryzacji) płatności. Zgodnie z nowymi zasadami operacja płatnicza nie będzie uznawana za autoryzowaną, jeśli została zainicjowana nie przez samego klienta lub bez jego zgody — nawet jeśli płatność została potwierdzona przy użyciu środków uwierzytelniania użytkownika. ■

Tegoroczny sezon grypy pod wpływem nowej mutacji: można zachorować kilkakrotnie

Honorata Adamowicz

Nowy typ wirusa grypy, który w tym sezonie dominuje na Litwie, okazuje się znacznie bardziej podstępny niż w poprzednich latach. Pośnie liczba powikłań, a eksperci w rozmowie z „KW” alarmują: wirus nie tylko szybko się rozprzestrzenia, ale potrafi zaatakować tę samą osobę nawet kilkakrotnie w jednym sezonie.

— Przypadki grypy zaczęto rejestrować 3-4 tygodnie wcześniej niż w ciągu ostatnich dwóch sezonów. Obecnie dominuje wirus grypy typu A(H3), jednocześnie krąży także wirus grypy typu A(H1). Warianty te pod względem właściwości biologicznych odpowiadają typowej grypie: okres inkubacji wynosi zazwyczaj 1-4 dni, początek choroby jest nagły, możliwe są powikłania (zapalenie płuc, zaostrzenie chorób przewlekłych). Każdego roku wirusy grypy ulegają zmianom i takie modyfikacje są zjawiskiem naturalnym — czasem są one niewielkie, a czasem bardziej znaczące. Z uwagi na zmiany wirusa co roku aktualizowana jest również sezonowa szczepionka przeciw grypie — informuje „Kurier Wileński” Vilda Bajoriūnienė, specjalistka wydziału zarządzania jakością i komunikacją Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC).

Specjaliści alarmują, że obecnie notuje się wiele powikłań grypy. Najczęstsze z nich to zapalenie oskrzeli. Chorych nie brakuje ani wśród dzieci, ani wśród dorosłych. W tym roku wirus jest wyjątkowo zakaźny. Choć liczba zachorowań nieco spadła, może to mieć związek z przerwą świąteczną dzieci. Na razie nie ma jednak mowy o zakończeniu sezonu.

W tym sezonie grypa objawia się także nietypowymi symptomami. Zwraca uwagę fakt, że pacjenci częściej niż zwykle skarżą się na dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego — nudności, wymioty, biegunkę.

Wraz z ocieplaniem się aktywizują się również inne wirusy, m.in. CO-VID-19 oraz RSV. Pojawia się również

wirus paragrypy, podobny do grypy, lecz częściej wywołujący zapalenie krtani. Objawia się spazmatycznym kaszlem, dusznością, temperaturą około 38 stopni, a choroba trwa 5-7 dni. Testy na grypę nie wykrywają tego wirusa. Zachorowania te częściej dotyczą dorosłych niż dzieci.

— W tym sezonie ludzie chorują na grypę wielokrotnie. Odnotowuje się przypadki, gdy ta sama osoba zachorowała po raz drugi w jednym sezonie. To sytuacja nietypowa — zauważa przedstawicielka NVSC.

Przykładowo: w grudniu ktoś chorował na grypę typu A, a obecnie choruje na grypę typu B. Po przebyciu grypy wywołanej jednym typem wirusa odporność powstaje wyłącznie na konkretny wariant, dlatego możliwe jest zakażenie innym typem. Teoretycznie w jednym sezonie można zachorować nawet trzy razy, jeśli dojdzie do zakażenia różnymi szczepami wirusa.

Sezon grypowy może trwać nawet do kwietnia. W tym sezonie z powodu grypy zmarły już 72 osoby. Dla porównania, w ubiegłym roku odnotowano 75 zgonów.

Specjaliści NVSC przypominają, że oprócz podstawowej metody pro-

filaktyki — szczepień — należy stosować również ogólne środki zapobiegawcze: unikać bliskiego kontaktu z osobami chorymi oraz z mającymi objawy ostrej infekcji dróg oddechowych (katar, kaszel, kichanie itp.), często myć lub dezynfekować ręce, nie dotykać rękami oczu, nosa i ust.

W przypadku pojawienia się kataru, kaszlu lub kichania należy przestrzegać zasad etykiety — podczas kichania i kaszlu zakrywać nos i usta jednorazową chusteczką, zużyte chusteczki natychmiast wyrzucać, często myć lub dezynfekować ręce, regularnie wietrzyć pomieszczenia. W miarę możliwości należy pozostać w domu i unikać kontaktu z innymi osobami. Jeśli jednak konieczne jest udanie się do miejsca, gdzie możliwy jest kontakt z innymi (np. do placówki ochrony zdrowia), należy nosić maseczkę medyczną.

Placówki medyczne i opieki społecznej mogą wprowadzać bardziej rygorystyczne wymagania dotyczące kontroli zakażeń. Obejmują one zarządzanie przepływem pacjentów, stosowanie środków ochrony osobistej, ograniczanie czasu odwiedzin lub liczby odwiedzających. ■

TVP
WILNO

■ Na razie nie ma mowy o zakończeniu sezonu grypy Fot. Marian Paluszkiwicz

Polski Teatr „Studio” w Wilnie zaprasza na „Kopciuszek”

„Kopciuszek” — legendarna baśń w interaktywnym wydaniu Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie powraca na wileńską scenę.

Spektakle odbędą się 14 maja o godz. 10:00 i 13:00 w Wileńskim Teatrze Starym (ul. J. Basanavičiaus, Wilno) oraz 15 maja 12.00 w Centrum Kultury w Rudominie (ul. Vilniaus 2). Wydarzenie jest częścią Festiwalu „Idy Teatralne” współorganizowanego z Centrum Kultury w Rudominie dzięki dofinansowaniu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego”.

Spektakl Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie to bajka, w której za pomocą multimedialnych środków teatr łączy współczesność, a jednocześnie zachowuje jej klasyczny wdzięk nadany przez Charlesa Perraulta. „Kopciuszek” to klasyczna baśń, która od zawsze cieszy się ogromną popularnością. Tajemnica tego powodzenia tkwi w uniwersalnym przesłaniu, że dobroć i skromność zawsze zostaje nagrodzona. Pokazując szlachetną postawę głównej bohaterki, ta baśń pomaga dzieciom zrozumieć, że warto być dobrym, nawet wtedy, gdy nie jest się pierwszym i najważniejszym. Wspaniała muzyka, piękne kostiumy i efekty multimedialne dopełniają to wspaniałe widowisko.

Baśń Charlesa Perraulta z 1697 r. wprowadza wiele elementów, które do dziś najmocniej kojarzą się z historią Kopciuszka — przede wszystkim motyw szklanego pantofelka, symbolu przeznaczenia i miłości.

Przyrodnie siostry jadą na bal wydany przez księcia. Do zapłakanego Kopciuszka przychodzi matka chrzestna — wróżka, która wyczarowuje dla niej piękną suknię i wspaniałą ekwipaż, nakazując jednocześnie opuścić bal przed północą. Książę zakochuje się w tajemniczej dziewczynie od pierwszego wejrzenia. Nazajutrz odbywa się kolejny bal. Uciekając z niego, Kopciuszek gubi szklany pantofelek. Wszystkie panny w królestwie przymierzają bucik, lecz tylko jedna z nich — Kopciuszek — okazuje się jego właścicielką. Dziew-

czyna poślubia księcia i znajduje na dworze mężów również dla swoich przyrodnych sióstr.

Baśń Perraulta kończy się dwoma wierszowanymi morałami. Według pierwszego wdzięk i elegancja, których nauczyła Kopciuszką matka chrzestna, są cenniejsze niż sama uroda. Drugi morał podkreśla, że nawet największe przymioty ciała i ducha mogą nie wystarczyć, by odmienić swój los, jeśli zabraknie wsparcia i protekcji. To opowieść, która przypomina, że dobroć, skromność

i szlachetność serca zawsze mają swoją wartość.

Scenariusz: na podstawie baśni Charlesa Perraulta; Reżyseria: Lili Kiejzik; Asystent reżysera i choreograf: Jolanta Nowicka; Opracowanie dźwięku, wideo i światła: Artur Armacki, Joanna Bożerodska, Ryszard Rotkiewicz; Idea — Edward Kiejzik; Produkcja: Polski Teatr „Studio” w Wilnie.

Bilety do nabycia w sieci Biletai.lt lub pod nr. tel. +37065264608

Polski Teatr „Studio” w Wilnie

KOPCIUSZEK
CHARLES PERRAULT

14 MAJA
10.00
13.00

TEATR NA POHULANCE
(obecnie Wileński Teatr Stary,
ul. Basanavičiaus 13)
Rezerwacja miejsc: +37065264613
lub
teatr.studio.wilno@gmail.com

Reżyseria: Lili Kiejzik
Asystent i Choreograf:
Jolanta Nowicka
Dźwięk, światło, wideo:
Artur Armacki
Ryszard Rotkiewicz
Joanna Bożerodska
Idea: Edward Kiejzik

biletai.lt
PLG

NA DZIECI CZEKA SŁODKA NIESPODZIANKA!

Szkoła, która inspiruje: dlaczego rodzice wybierają Wileńską Szkołę Lazdynai?

Wybór szkoły to jedna z najważniejszych decyzji, jakie podejmują rodzice. Wileńska Szkoła Lazdynai to placówka, która łączy tradycję polskiej edukacji z nowoczesnym podejściem do nauczania, przygotowując uczniów do wyzwań współczesnego świata.

W tej szkole stawia się na nowoczesne metody nauczania oraz zaangażowanie uczniów. W procesie edukacyjnym wykorzystywane są tablice SMART, tablety i nowoczesne pracownie komputerowe, dzięki czemu lekcje stają się interaktywne i atrakcyjne. Uczniowie nie tylko zdobywają wiedzę, ale rozwijają kompetencje cyfrowe, kreatywność oraz umiejętność krytycznego myślenia — niezbędne w XXI w.

NAUKA POPRZEZ DZIAŁANIE

Podczas zajęć uczniowie często uczą się poprzez działanie. Lekcje wzbogacane są doświadczeniami praktycznymi, eksperymentami oraz zadaniami wykonywanymi w grupach. Praca zespołowa, zadania problemowe oraz elementy nauki przez zabawę sprawiają, że uczniowie aktywnie uczestniczą w zajęciach, łatwiej przyswajają wiedzę i uczą się współpracy. Dzięki temu nauka staje się ciekawa, angażująca i bliska codziennemu życiu.

Nauka nie ogranicza się tu do murów szkoły. Wiele zajęć odbywa się poza klasą — w muzeach, bibliotekach, parkach, instytucjach kultury oraz podczas wycieczek edukacyjnych. Dzięki temu uczniowie poznają świat poprzez doświadczenie, uczą się współpracy i rozwijają naturalną ciekawość.

W szkole dba się o indywidualny rozwój każdego dziecka. Oferowane są zajęcia dodatkowe rozwijające talenty i zainteresowania, wsparcie specjalistów oraz przyjazna atmosfera sprzyjająca poczuciu bezpieczeństwa i budowaniu relacji.

TU TRADYCJE SPOTYKAJĄ SIĘ Z NOWOCZESNOŚCIĄ

Wileńska Szkoła Lazdynai to miejsce, w którym tradycyjne war-

Szkoła oferuje szeroki wybór bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych, każde dziecko może znaleźć coś dla siebie i odkryć własne talenty

tości edukacyjne spotykają się z nowoczesnością, a dziecko traktowane jest z troską i szacunkiem. To przestrzeń ucząca samodzielności, odpowiedzialności i otwartości na świat.

Bo dobra szkoła to nie tylko miejsce nauki — to przestrzeń, w której dziecko rośnie, odkrywa siebie i z odwagą patrzy w przyszłość.

Szczególną dumą tej szkoły jest znany teatrzyk szkolny „Twardy Orzeszek”, w którym uczniowie z ogromną chęcią rozwijają swoje talenty sceniczne. Młodzi aktorzy występują nie tylko przed szkolną publicznością — wyjeżdżają również na przeglądy i konkursy, z których niejednokrotnie wracają z pierwszymi miejscami. Teatr uczy odwagi, pracy zespołowej i wiary we własne możliwości.

Aktywnie działa Rada uczniowska (Mokinią taryba), dzięki której uczniowie mają realny wpływ na życie szkoły. Mogą wyrażać swoje opinie i potrzeby, współtworzyć wydarzenia oraz organizować wy-

jątkowe dni i święta — zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli. To właśnie tutaj rodzą się pomysły, które zmieniają zwykłe dni w niezapomniane chwile.

Szkoła oferuje szeroki wybór bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych. Uczniowie mogą rozwijać swoje pasje podczas zajęć tanecznych, sportowych, komputerowych oraz wielu innych kół zainteresowań. Każde dziecko może znaleźć coś dla siebie i odkryć własne talenty.

W Wileńskiej Szkole Lazdynai panuje radosna i życzliwa atmosfera. To miejsce pełne energii, kreatywności i uśmiechu. Zapraszamy do bliższego poznania tej wyjątkowej społeczności. Odwiedź Facebook: Vilniaus Lazdynų mokykla lub stronę internetową www.lazdynumokykla.lt — a zobaczysz, jaka fantastyczna atmosfera panuje w tej szkole.

Przyjdź i przekonaj się sam — tutaj naprawdę jest dobrze. ■

Inf. i fot. Wileńska Szkoła Lazdynai

Otwarcie wystawy w Rudominie – „W wirze kolorów II”

Emil Zola miał kiedyś powiedzieć: „Sztuka jest wycinkiem rzeczywistości widzianym przez temperament artysty”. Właśnie temperament artystów, poprzez ich obrazy, próbowali poznać ci, którzy 21 lutego przybyli do Centrum Kultury w Rudominie na otwarcie wystawy „W wirze kolorów II”.

Swoje dzieła zaprezentowali tam artyści zgromadzeni wokół Twórczego Związku Polskich Malarzy na Litwie „Elipsa”.

W wydarzeniu wzięli udział malarze, których obrazy zostały zaprezentowane na wystawie. Na spotkanie z miłośnikami sztuki przybyli: prezes „Elipsy” Danuta Lipska, Czesław Połoński, Waclaw Dajnowskij, Renata Utowka, Mirosław Brizis, Krystina Uženaitė, Genadij Fedorowicz, Krystyna Kurilionok oraz Viktoras Ivanovskis.

Podczas otwarcia wystawy głos zabarała prezes Twórczego Związku Polskich Malarzy na Litwie „Elipsa”, Danuta Lipska. W swoim przemówieniu podzieliła się z gośćmi refleksjami na temat aktualnej wystawy, opowiedziała o jej motywach przewodnich, podkreślając wspólnotę, a jednocześnie twórczą niezależność autorów obrazów.

Po uroczystym otwarciu wystawy organizatorzy zaprosili wszystkich gości do rozmów z artystami, do oso-

Podczas otwarcia wystawy głos zabarała prezes Twórczego Związku Polskich Malarzy na Litwie „Elipsa”, Danuta Lipska

bistego spotkania z dziełami oraz do własnych interpretacji wystawionych obrazów.

Wystawa spotkała się z bardzo ciepłym odbiorem. Nie brakowało miłych rozmów na tematy związane nie tylko ze sztuką, pozytywnych emocji,

refleksji oraz pamiątkowych zdjęć. Było to wyjątkowe popołudnie pełne kolorów, twórczości i inspiracji.

Wystawę można obejrzeć w Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

W wydarzeniu wzięli udział malarze, których obrazy zostały zaprezentowane na wystawie

Wyrok w sprawie Miednik: Švenčionienė uznana winną zaprzeczenia zbrodni ZSRS

W czwartek 26 lutego Sąd Rejonowy Miasta Wilna uznał Erikę Švenčionienė za winną zaprzeczenia i umniejszenia zbrodni ZSRS wobec mieszkańców Litwy. Prosyjska aktywistka została ukarana grzywną w wysokości 3 750 euro. Wyrok nie jest prawomocny i może zostać zaskarżony do Sądu Okręgowego w Wilnie.

Sprawa dotyczyła wpisu opublikowanego 31 lipca 2024 r. na portalu Facebook w 33. rocznicę masakry w Miednikach. Erika Švenčionienė sugerowała w nim, że za zabójstwo litewskich funkcjonariuszy mogli odpowiadać przedstawiciele litewskich służb specjalnych, a nie oddział OMON z Rygi.

Jak podkreśliła sędzia Giedrė Maslauskaitė, wpis opublikowany w rocznicę tragedii wskazywał, że „zabójcami byli ludzie z własnego środowiska”, co oznaczało przeniesienie odpowiedzialności za zbrodnię na stronę litewską. W ocenie sądu takie twierdzenia naruszyły prawo i godziły w pamięć ofiar.

Prokuratura uznała, że publikacja stanowiła zniewagę wobec poległych funkcjonariuszy oraz ich rodzin. Sędzia Giedrė Maslauskaitė podkreśliła, że tłumaczenie oskarżonej, iż opierała się na książce autorstwa Giedrė Gorienė, nie zwalnia jej z odpowiedzialności.

Lingwistyczna ekspertka powołana w sprawie stwierdziła, że oskarżona posługiwała się schematami charakterystycznymi dla wrogiej propagandy.

PROKURATOR CHCIAŁ SUROWSZEJ KARY

Prokurator Šarūnas Šimonis wnioskował o karę ograniczenia wolności na półtora roku z elektronicznym nadzorem, obowiązek podjęcia pracy lub rejestracji w Służbie Zatrudnienia, a także o usunięcie spornego wpisu z mediów społecznościowych. Zaproponował również wpłatę 1 tys. euro na Fundusz Ofiar Przestępstw i zakaz odwiedzania miejsca pamięci ofiar w Miednikach. Sąd nie uwzględnił tych wniosków i ograniczył się do nałożenia grzywny.

„Fakt, że wyrażenie opinii jest wyceniane na prawie 4 tys. euro, pokazuje bezsilność naszego systemu” – powiedziała Švenčionienė po ogłoszeniu wyroku sądu **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

Prokurator zapowiedział, że złoży apelację do sądu wyższej instancji. Uważa, że orzeczona sankcja nie odpowiada wadze czynu i podtrzymuje stanowisko przedstawione w mowie końcowej.

„Nie zgadzam się z decyzją sądu o nałożeniu grzywny. Mam nadzieję, że apelacją przekonam sąd apelacyjny, że Erika Švenčionienė zasługuje na surowszą karę” – powiedział Šimonis.

TRAGEDIA W MIEDNIKACH

Do masakry w Miednikach doszło 31 lipca 1991 r., gdy funkcjonariusze specjalnej jednostki milicji wewnętrznej MSW ZSRS (OMON) z Rygi zaatakowali posterunek graniczny. Zginęło siedmiu litewskich funkcjonariuszy celnych, policjantów i strażników granicznych, a jeden został ciężko ranny. Wydarzenie to uznawane jest za jedną z najtragiczniejszych kart w historii walki Litwy o niepodległość.

OSKARŻONA W SĄDZIE: „LITWA BOI SIĘ DEMOKRACJI”

Po ogłoszeniu wyroku Erika Švenčionienė zapowiedziała odwo-

łanie. Twierdziła, że została ukarana za wyrażenie opinii i że sprawa pokazuje ograniczenia wolności słowa na Litwie. Jej zdaniem w przyszłości ocena podobnych procesów może się zmienić.

„Litwa nie jest krajem wolnym, jest zobowiązana przez organizacje Unii Europejskiej i NATO do przestrzegania określonej linii politycznej, a każde publiczne wyrażenie opinii, które nie jest zgodne z opinią obecnej większości rządzącej, może być traktowane jako przestępstwo” – powiedziała Švenčionienė.

Prokurator odrzucił tę argumentację, nazywając ją linią obrony. Podkreślił, że wolność słowa nie jest nieograniczona, a prawo przewiduje odpowiedzialność karną za publiczne zaprzeczanie lub rażące umniejszanie zbrodni międzynarodowych.

Erika Švenčionienė jest również oskarżona w innej sprawie rozpatrywanej przez Sąd Okręgowy w Wilnie. Wraz z Kazimierasem Juraitisem i Valerijusem Ivanovasem odpowiada m.in. za pomoc innemu państwu w działaniach przeciwko Litwie oraz publiczne popieranie i umniejszanie zbrodni sowieckich. ■

Opr. J.B. na podst. BNS, ELTA

O modlitwach Ireny Duchowskiej

Irena Duchowska pozostaje poetką prawdziwą. Dawno ustaliła istotne dla siebie i świata azymuty. Wiele musiało się wydarzyć. Poetka wchłonęła wielką i małą historię, szczęścia i nieszczęścia, szybowała wysoko i stąpała twardo po ziemi. Szukała i traciła. Ufała i długo lizała rany, które od zawsze przynależą wrażliwym i czułym.

Pisałem już kiedyś o tułaczkiej świadomości Ireny Duchowskiej. Wydaje się ona dominować w tej poezji. Czasami pobrzmiwa dosłownie. Czasami skrywa się w głębszej metaforze. W wywiadzie publikowanym w londyńskim „Pamiętniku Literackim” znalazło się kilka istotnych wyznań: „Bardzo boleśnie zmiany granic odbierali moi rodzice. Byli obywatelami Polski. Nigdy nie dali się przekupić sowietom, nie wstąpili do partii, nie zarzucili wiary, chodzili do kościoła póki starczyło sił, zawsze zostawali przy swoim, nie uznali zmian nazw polskich ulic na sowieckie, jak mi coś chcieli wytłumaczyć, używali polskiego nazewnictwa, co z kolei dla mnie, urodzonej dziesięć lat po wojnie było niezrozumiałe, bo nazwy były zmienione. Nie doczekali się zupełnej lituanizacji. Języka litewskiego rodzice nie znali. Dla mnie szokiem był przejazd do centrum Litwy, po szkole polskiej i studiach w grupie międzynarodowej. Języka litewskiego jeszcze nie znałam. Za mojej młodości w Wilnie wszędzie można było się jeszcze domówić po rosyjsku lub polsku, napisy były w trzech językach”. To głos teraźniejszy, który jest jednak echem zdarzeń fundamentalnych.

Gdybyśmy chcieli poszukać w tej poezji archetypicznych źródeł, dosyć łatwo trafilibyśmy na postać Odysa. Itaka mogłaby być wówczas podwileńską Słomianką. Troją cała, tak poniżona przez sowietów, polskość. Polifemami są zacządzeni ideologią głupcy, którzy długo wytykali palcami, ranili niesprawiedliwymi językami tę upartą Polkę. Syreny łatwo zidentyfikować z wszędobylską pokusą karier, stanowisk, wyróżnień. Moglibyśmy mnożyć te podobieństwa. Doszukiwać się coraz ściślejszych związków z uniwersalnym losem człowieka wyrzuconego z rodzinnego domu i skazanego na mocowanie się z losem. Może dlatego konstruktem decydującym tej poezji pozostaje właśnie

Irena Duchowska pozostaje poetką prawdziwą – w publikacji „Rozmyślenia z o. Stanisławem” pisze Dariusz Łukaszewski. Fot. Apolinary Klonowski; mat.pras.; fotokolaż A.K.

uparta tułaczka. Mniej, czy bardziej świadoma, ale przecież stale obecna, traumatycznie wklejona w poetycki i codzienny genotyp.

Jeszcze jedno bolesne wspomnienie Ireny Duchowskiej:

„Mamusia, jako jedyna kobieta w okolicy, miała ukończoną Szkołę Rolniczą w Antowilu, więc władze sowieckie wezwały ją na rozmowę i sprawę postawiono wyraźnie: namawiasz bogatszych sąsiadów do dobrowolnego oddania gospodarki i ziemi do kolchozu, sama będziesz przykładem, idziesz na agronoma do kolchozu albo z tobołkiem na białe niedźwiedzie. Siostry opowiadały, jak przy huku zbliżającego się auta po szosie, mamusia kazała uciekać w żyto i dalej do biedniejszych krewnych, aby jeżeli wywiozą na Sybir, to przynajmniej bez dzieci”.

Czy mogła z takich doświadczeń wystrzelić poezja sowizdrzalska? Czy mogła przesunąć się w stronę przysłowiowej sztuki dla sztuki? Czy mogła nie odszukiwać wdzięczności wobec osób i zdarzeń, które pozwo-

liły przetrwać w sowieckim, ale i litewskim kłębówisku różnych postaw i różnych emocji?

Dodatkową osią tej poezji jest niemal obsesyjny trud, ciągła próba udzielenia światu jak najcelniejszej odpowiedzi, czy może raczej riposty. Trudno ustalić, czy Irena Duchowska uznała dialog za odpowiednią formę komunikacji. Zazwyczaj i tak nikt Jej nie odpowiadał. Przedrzeć się przez te wszystkie losowe zawilości to jednak była dosyć heroiczna powinność. Raczej obronna niż zaczepna. W sukces przyszła pamięć. Także spotkania. Pamięć o rodzinnym domu, owocowych drzewach, kwiatach, pszczołach, rodzicach poważanych przez sąsiadów. A spotkania? To bardziej skomplikowana sprawa. Najpierw był ksiądz Jan Naumowicz, zamordowany przez szaulisów, stryj Ireny, męczennik za Boga i Ojczyznę, zawsze obecny w rodzinnych opowieściach.

Ale wojenna zbrodnia w Święcianach miała jeszcze jeden wymiar, do którego poetka przyłgnęła.

22.>>

Księdzu Naumowiczowi proponowano ucieczkę. Odmówił. Obiecał wiernym, że zostanie z nimi, że zawsze wróci, że nie opuści. Metafizyka obecności do końca, do śmierci Krzyżowej. Ten imperatyw wierności, który oznaczał ofiarę z życia, stał się dla poetki źródłem i jedyną drogą spośród wielu oferowanych przez los. Duchowa iluminacja, dla postronnych trudna, niezrozumiała, czasami pewnie zbyt szorstka, albo pryncypialna, pozwoliła cierpliwie konstruować osobowość integralną, gotową dać świadectwo prawdzie, bez względu na rachunki, które przyszło często płacić. Właśnie dlatego Irena Duchowska jest poetką prawdziwą.

Kolejne wiersze i kolejne tomiki pogłębiają tylko duchową głębię. Penetrują kolejne poziomy. Uzupełniają poprzednie modlitwy oraz intencje, konsekwentnie poddają się sacrum. Tym ważniejsze są medytacje o ojcu Stanisławie. Bywałem w tych ważnych miejscach związanych z wyjątkowym kapłanem. Słuchałem uważ-

nie opowieści, którymi karmiła nas (to odpowiednie określenie) Irena Duchowska. Nie miałem wątpliwości, to jeszcze jeden mocny pośrednik prowadzący do Boga. Pośrednik zapoznany. Obejrzany. Usłyszany. Przyjęty do serca, umysłu, przywoływany na każdy kolejny dzień i resztę życia. Paradoksalnie, kiedy wszystkie te obrazy odpływają, oddalają się z braku kolejnych spotkań i rozmów, to jednak, te duchowe imponderabilia stają się jeszcze ostrzejsze. Trochę jak Norwidowski, pamiętny diament przechowany na dnie popiołu, w jakimś metafizycznym depozycie.

Nie warto zamieniać słowa wstępnego w detaliczną egzegezę każdego wiersza. Czytelnik musi samodzielnie przejść przez to światło, które mocno kontrastuje z wszechobecną ciemnością. Sacrum i profanum, odwieczny kontrast, odwieczne bożowanie. Ważne, byśmy mieli trzeźwą świadomość z kim tak naprawdę mamy do czynienia. To są wiersze Boże, których najpiękniejszymi orę-

downikami pozostają Irena Duchowska, ksiądz Jan Naumowicz, ojciec Stanisław, wspomniani Rodzice. Nie dla igraszek powstały. Nie dla pobieżnego czytania. Odrywają się ostatecznie od sponiewieranej, ale ufnej Autorki. Wiodą doskonale oddzielny żywot. Bywają głosem Stamtąd. Przypominają o kruchości, którą każdy z nas ma szansę zamienić w wieczność.

Klamrą lęków, starań, traum, nadziei okazuje się końcowy „Mój testament”. Nie, nie jest kolejna poetycka kreacja, ani artystyczna prowokacja. Irena Duchowska nigdy nie pozwoliłaby sobie na takie lekceważenia. Zbyt mocno i szczerze zawierzyła, by rzucać słowa na wiatr i niepotrzebnie zwracać na siebie uwagę. To ważne podsumowanie. Jeszcze jedno wołanie z egzystencjalnej krawędzi. Pomódlmy się zatem wspólnie. Niechaj ten świat, dzięki czystemu słowu, nabiera siły na dalsze trwanie. ■

Dariusz Łukaszewski,
Kadziło

Karta kultury 2026: szerszy dostęp

Budżet programu Karta kultury wzrósł do 5 mln 196 tys. euro, co pozwoliło zwiększyć wsparcie dla uczniów i rozszerzyć projekt o dzieci przedszkolne. od września 2026 r. z oferty skorzysta dodatkowo około 24 tys. najmłodszych uczestników edukacji.

W tym roku roczna kwota przypadająca na jednego ucznia wzrosła z 11 do 14 euro. Z programu korzysta obecnie prawie 350 tys. uczniów klas 1-12 w całym kraju. Środki przyznawane są na rok kalendarzowy i trafiają do wirtualnych portfeli po zakończeniu procedur administracyjnych oraz odnowieniu umowy z Litewską Biblioteką Narodową im. Martynasa Mažvydasa, która zarządza systemem.

Od września 2026 r. program obejmie także dzieci uczące się w ramach edukacji przedszkolnej. Na nową grupę przeznaczono po 6 euro na pozostałe miesiące roku (od września). Obecnie oferta obejmuje ponad 6000 działań z zakresu edukacji kulturalnej.

„Karta kultury” to wyjątkowy i sprawdzony środek, który pozwala uczniom na finansowane ze środków państwowych uczestnictwo w przedstawieniach, koncertach, wystawach i innych edukacyjnych wydarzeniach kulturalnych. Widząc sens tego

programu, dołożyliśmy wszelkich starań, aby zwiększyć finansowanie i rozszerzyć dostępność usług” — powiedziała Vaida Aleknavičienė, minister kultury. ■

Opr. J. B. na podst.
inf. Ministerstwa Kultury

Uczniowie i od września także przedszkolaki będą mogli korzystać z rozszerzonej oferty Karty kultury 2026 Fot. Freepik

Kupujcie, kupujcie Kazie i Kaziuki piernikowe serca hurtem i na sztuki!

Jutro — 4 marca — na Litwie huczne święto — dzień czci Świętego Kazimierza, patrona naszego państwa! Jest to dzień odpustów i jarmarków, wesołej zabawy, pieśni i tańców, piernikowych serc i smakowitych kielbasek, drewnianych tyżek i palm wielkanocnych.

ŚWIĘTY KAZIMIERZ — patron POLSKI i LITWY

Znany z dobroczynności, surowego trybu życia oraz głębokiej pobożności król **Kazimierz** urodził się **3 października 1458 w Krakowie**, a **zmarł 4 marca 1484 roku w Grodnie**. Jest orędownikiem i patronem tych, którzy podejmują służbę publiczną w państwie. Stawiany jest jako wzór konsekwencji w realizowaniu postanowień oraz miłosierdzia wobec potrzebujących i cierpiących. Mówił bowiem o sobie, że „król nie może nic przystojniejszego czynić, jak w ubogich służyć samemu Chrystusowi”.

KAZIUKI — słynny jarmark odbywający się **od 400 lat w Wilnie w dniu św. Kazimierza — 4 marca**. Jest to najbarwniejsze święto miasta, któremu towarzyszą teatralizowane przemarsze, pochody. Słychać zewsząd głos piszczałek, przygrywają kapele ludowe. Starówka wrze — wszędzie barwny tłum sprzedających i kupujących. Można tu znaleźć, między innymi, piękne podwileńskie palmy, piernikowe serduszka i serca dla ukochanych, wyroby z drewna, oryginalną ceramikę i smakowite litewskie wędliny.

Jarmark gromadzi tysiące ludzi i odbywa się w samym sercu starówki: na Placu Ratuszowym, ul. Zamkowej, Wielkiej oraz głównej ulicy śródmieścia — Alei Giedymina.

Marzec

Marzec to bardzo fajny miesiąc pełen kontrastów. Nazywany w naszej kulturze „przedwiosniem” lub „brzeźniem” (od budzących się brzoź). To przełom zimy i wiosny, a więc nadejście coraz cieplejszych dni, które z pewnością umilają pierwsze spacerunki. Chociaż charakteryzuje się kapryśną pogodą („w marcu jak w garncu”). Jego nazwa wywodzi się od Marsa, rzymskiego boga wojny, gdyż dawniej był to pierwszy miesiąc roku.

Światowy dzień tenisa —

zgadza się — był wczoraj, czyli w pierwszy poniedziałek marca, ale nie szkodzi, żebyśmy o nim porozmawiali dzisiaj!

Tenis, tenis ziemny — dyscyplina sportowa rozgrywana na korcie tenisowym, polegająca na przebijaniu raketą tenisową piłki ponad lub obok siatki na pole przeciwnika. Jest dyscypliną letnich olimpiad.

Trochę historii. Początki tenisa wiążą się ze średniowieczną grą uprawianą przez mnichów w europejskich klasztorach. Wówczas piłkę uderzało się dłonią. Potem wprowadzono do użytku skórzane rękawice, te natomiast zastąpiły w XVI w. prototypy pierwszych raket. Pierwsze piłki do tenisa były wykonane z drewna. Z czasem ustąpiły one lepiej odbijającym się skórzanym piłkom.

Gra szybko zyskiwała na popularności zwłaszcza we Francji, gdzie spopularyzowali ją członkowie rodziny królewskiej, oraz w Anglii, której królowie Henryk VII oraz Henryk VIII byli zapalonymi graczami i rozkazali budować korty w całym kraju. Według legendy to właśnie Henryk VIII „wymyślił” serwis, czyli uderzenie rozpoczynające wymianę — ponieważ król

był zbyt gruby, by móc podrzucić piłkę do góry robili to za niego służący.

Światowy Dzień Tenisa ustanowiony przez Międzynarodową Federację Tenisową. Celem tego święta

jest zwiększenie zainteresowania tenisem

wśród najmłodszych i jego szersza

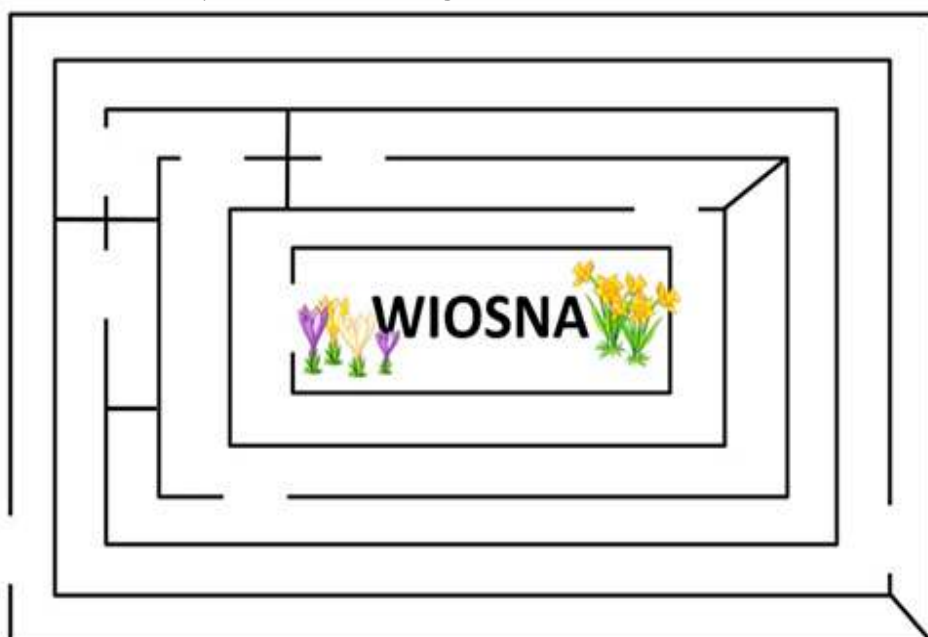
promocja na świecie. W tym dniu w wielu krajach świata są zorganizowane happeningi, zajęcia tenisowe z dziećmi, pokazy programu Tenis 10.

Tenisowe ciekawostki

W Stanach Zjednoczonych ponad 82 miliony ludzi interesuje się tenisem, to o 11 milionów więcej niż zainteresowanych golfem. Tenis jest najpopularniejszą grą w ponad 25 krajach świata. Między innymi w Australii, Francji, Niemczech i Chile. 85 proc. fanów tenisa to kobiety, w większości właśnie one uprawiają tę dyscyplinę, to jakieś 55 proc. Najmłodszą triumfatorką w historii Australian Open była Martina Hingis. Kiedy w 1997 roku Szwajcarka sięgała po zwycięstwo w turnieju pań miała zaledwie 16 lat. **Najdłuższy mecz w historii** rozegrali w pierwszej rundzie Wimbledonu 2010 r. Amerykanin John Isner i Francuz Nicolas Mahut — mecz trwał 11 godzin i 5 minut!

Znajdźcie drogę do WIOSNY!

ALE DOWCIP!

Marzec. Dwa jelenie stoją na paśniku i żują ospale siano nałożone tu przez gajowego. W pewnej chwili jeden z jeleni mówi:
 — Chciałbym, żeby już była wiosna.
 — Tak ci mróz doskwiera?
 — Nie, tylko już mi obrzydło to stołówe jedzenie!

Roladki z piersi kurczaka z air fryer

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Delikatna pierś kurczaka doskonale łączy się z lekko słodkim, owocowym nadzieniem, które przełamuje smak mięsa i sprawia, że roladki są soczyste oraz aromatyczne. Suszona morela wnosi naturalną słodycz, a żurawina dodaje przyjemnej kwaskowatości. Całość doprawiona prostymi przyprawami i upieczona w air fryerze zyskuje złocistą skórkę bez konieczności smażenia na dużej ilości tłuszczu. Danie pyszne niewymagające stania przy kuchni przez pół dnia.

Składniki:

• 2 pojedyncze piersi z kurczaka • 6-8 suszonych moreli • 2 łyżki suszonej żurawiny • 1 łyżeczka oliwy z oliwek • 1 łyżeczka słodkiej papryki • sól i świeżo mielony pieprz do smaku • opcjonalnie: szczypta tymianku lub rozmarynu • 1 łyżka musztardy • wykałaczki

Wykonanie:

Piersi z kurczaka oczyścić z błonek, przekroić wzdłuż na cieńsze płyty i delikatnie rozbić tłuczkiem przez

■ Fot. Freepik

folię spożywczą. Morele przekroić na pół lub pokroić w kostkę. Każdy płat posmarować musztardą i ułożyć porcję nadzienia, zwinąć ciasno w roladkę i spiąć wykałaczką. Każdą roladkę posmarować oliwą, posypać solą, pieprzem i słodką papryką. Kosz air fryera wyłożyć papierem do pieczenia lub gotową tacą, ułożyć roladki tak, aby się nie dotykały. Piec 16-20 minut w temperaturze 180 stopni, w połowie pieczenia

przekręcić każdą porcję, posmarować delikatnie oliwą i posypać słodką papryką. Mięso powinno być złociste po wierzchu i soczyste w środku. Po wyjęciu z air fryera mięso powinno 2-3 minuty odpocząć. Roladki z piersi kurczaka możemy przygotować nawet dzień wcześniej i zostawić w lodówce, a upiec je przed samym podaniem. Dobrze smakują z dodatkiem pieczonych ziemniaków, kaszą i dowolną sałatką. ■

Puszysta i miękka bułka wrocławska

Bułka wrocławska zwana także paryską, puszysta, miękka, można ją kroić na kromki, nie kruszy się, idealna na śniadanie czy kolację. Z przepisu wychodzą trzy długie bułki, a są tak pyszne, że znikają bardzo szybko.

Składniki:

• 1 kg mąki pszennej • 30 g świeżych drożdży • 150 ml mleka • 350 ml wody • 1 łyżka soli • 10 łyżek oleju • 1 łyżeczka cukru

Wykonanie:

Zrobić rozczynek z drożdży: mleko lekko podgrzać, zalać pokruszone drożdże (ok. pół szklanki), dodać cukier, wymieszać, przykryć i zostawić w ciepłym miejscu, aby drożdże podrosły. Mąkę przesiać do miski, dodać sól, wymieszać, dodać wyrośnięte drożdże, pozostałe

letnie mleko, olej. Całość wyrabiać dłonią dolewając po trochu letnią wodę. Ciasto na bułki wyrabiamy, aż będzie odchodziło od dłoni. Stolnicę oprószyć odrobiną mąki, wyłożyć ciasto i zagniatą jeszcze chwilę. Tak wyrobione ciasto przekładamy do miski, przykrywamy ściereczką i zostawiamy w cie-

■ Fot. autorka

plnym miejscu, aby podwoiło swą objętość. Trudno powiedzieć, ile to potrwa, zawsze inaczej – u mnie rosło godzinę.

Wyrośnięte ciasto wykładamy na stolnicę oprószoną mąką i jeszcze raz zagniatamy, dzielimy na trzy części. Z każdej części formujemy długą bułkę, układamy je w formie wyłożonej papierem do pieczenia, robimy odstęp między bułkami, przykrywamy ściereczką i zostawiamy w ciepłym miejscu, aby podrosły, teraz trwa to krócej. Bułki można też upiec w trzech formkach keksowych. Piekarnik nagrzewamy do 200 stopni góra-dół, każdą bułkę nacinamy ukośnie ostrym nożem i wstawiamy do piekarnika na 30 minut. Sprawdzamy czy bułki upieczone, gorące wykładamy na kratkę, aby ostygły. ■

Krzyżówka

Część paleniska Wyjada słodycze	Część świata lub kartki	Mityczna wyspa z cudem świata Atak po ataku	Siłowe ćwiczenie	Byk nimi atakuje muleć	13	Bydło domowe z Afryki			
Szybki konik Wpatrzony w gwiazdy Zimowa rosa	6	Zasiada w ławach sejmu	Cichy głos Mruczka	17	Gorąca odezwa do ludu	Ciężki od ziarna			
Podróż „okazjami”	Patrzy przez nią filatelista	Rządzi nim starosta	Automat kopiujący	Obrabiar-ka do drewna	Liroy, Eminem lub Peja	14			
16	9	Dział fizyki, nauka o świetle	10	Droga na filarach	Okła-Drewnowicz lub Kipiel-Sztuka	Zbrojny bunt szlachty	Czerwo-na od arbitra		
Stota, szaruga Choroba gardła i migdałków	„Kara” za nieuwagę	Hasło na szyldzie	Roślina tworząca szuwary	12	Niska, ceglana ściana	Helleński rynek	3	Jasny koń obok karego	
Wdepnięcie do cici	Polski zespół rockowy	12	Drobna plamka z inkaustu	„Kurier Wileński”	15	Sport na ringu	Symbol władzy hetmana	Retor, fachowy mówca	Walery, międzywojenny premier
Kanciasta linia Duszek domowy	Siedziba rajców	Człowiek skąpy, chciwiec	Napis na koszulce	Naszyty wzdłuż szwu	Symbol władzy hetmana	Retor, fachowy mówca	Walery, międzywojenny premier	Małgorzata, aktorka („Ono”)	
Paul od „Diany” Kolarski duet	5	Wzór z dziur	18	Rodzaj dachowej belki	1	Część przetyku ptaków	1	Skokami sady susy	
Biblijny ojciec Ezawa	2	Część okrętu ze sterem	4	Skokami sady susy	4	Część przetyku ptaków	1	Skokami sady susy	

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 26-27 LUTEGO

Poziomo: GEJSZA - GŁOWA - LOTERIA - GITARA - SIOŁO - BAROMETR - RYSKA - TOAST - OSKAR - KRES - SONAR - KORSO - LIZAK - ORBAN - NEWA - LIPA - KOLBE - CZIP - PASJANS - BYPASS - KAKAO - EDMUND - ŁEZKA - RABARBAR - OWAL - NEWS - VINCI - ANEMIA - ZEUS - SMOG - NAREW - KOTARA

Pionowo: CELIBAT - OLEKSY - DRWINA - JOTA - OGNIWO - PUMA - STARKA - AZALIA - UBOCZE - ZERO - SKRA - NAWIEW - PARAMETR - KLEPSYDRA - BLASK - GASTROSKOP - SKAŁA - IRYS - ORACJA - ERNEST - MOLO - SKARB - ZAKAZ - EMMA - ŁĄKA - SABINA - KAWIOR - JAJO - ARGON - PSOTA - SAGA

Hasło: Plastikowy pieniądz

Uśmiechnij się!

– Wiesz, od wczoraj jestem ojcem!
– Gratuluję! Syn?
– Nie.

– No więc córa!
– A ty właściwie skąd to wiesz?

Spotyka się dwóch meneli, jeden narzeka:

– Kurczę, nawet w czasie urlopu myślę o robocie.
– A jak to się objawia?
– Wczoraj byłem na grzybach, a uzbierałem dwa kosze puszek.

Na izbie przyjęć:

– Dzień dobry ma Pan kaptcie?
– Dzień dobry mam.
– Szlafrok?
– Tak.
– Pościel jest?
– Jest.
– Poduszka, kołdra, materac?
– Tak, wziąłem.
– Dobrze, a kim jest ten pan obok w białym kitlu?
– Na wszelki wypadek wziąłem też lekarza jakbyście nie mieli.

Ojciec do syna: A ty co się tak kręcisz po domu, przecież masz lekcje online?

– Tak, ale dziś jest wycieczka!

– Rodziłam w wodzie.
– Polecasz?
– Niekoniecznie. Aquapark musieli potem zamknąć na tydzień.

Pożar w szpitalu.

Przyjechali strażacy, zgasili. Dowódca zdaje relację ordynatorowi:
– Pożar ugaszony, ale są poszkodowani. W sumie 8 osób, 5 odratowaliśmy, 3 niestety zginęły. Słyszac to, lekarz zemdlał. Oucili go, dochodzi pomału do siebie i mówi:
– Jak to 5 odratowaliście? Przecież gasiliście kostnicę...

Mężczyzna myje swój samochód, wyciera, przytula i ze smutkiem go głaszcze. Sąsiad go pyta:
– Sąsiedzie, sprzedajesz swój samochód?
– Nie, moja żona zrobiła prawo jazdy.

Kultura i tradycja, które łączą: XXXIV Kaziuki Wileńskie w Świdwinie

W dwa ostatnie dni lutego (27 i 28) Świdwin po raz kolejny stał się miejscem spotkania historii, tradycji i żywej kultury Kresów Wschodnich.

XXXIV Kaziuki Wileńskie, wydarzenie o ugruntowanej już renomie, przypomniały, że pamięć o Wileńszczyźnie nie jest jedynie zapisem w książkach, lecz wciąż pulsuje w muzyce, tańcu, smaku i międzyludzkich spotkaniach.

POMYSŁ W 1991 ROKU

Idea świdwińskich Kaziuków Wileńskich zrodziła się w roku 1991. Działające tam wówczas w Świdwinie Towarzystwo Miłośników Wilna i Byłych Kresów Wschodnich zainicjowało jarmark kresowy zwany Kaziukami Wileńskimi, który nieprzerwanie organizowany jest do dziś corocznie w pierwszej dekadzie marca lub na przełomie lutego i marca. Impreza łączy elementy artystyczne, wystawy na zamku i w innych eksponowanych miejscach. Celem przedsięwzięcia jest ukazanie prawdziwych kart historii Polski terenów Wileńszczyzny, zapoznanie z kulturą i dorobkiem naukowym, literackim i artystycznym mieszkańców Kresów Wschodnich, z działalnością i dorobkiem Uniwersytetu Wileńskiego i sławnych Polaków.

Patronat nad imprezą obejmuje tradycyjnie burmistrz Świdwina Piotr Feliński, przy wydatnej pomocy i współpracy ze Starostwem Świdwińskim i starostą Mirosławem Majką. Organizatorką pierwszych edycji Kaziuków była Janina Mieczkowska-Kostulska, w kolejnych latach Anna Teresińska — prezeska Towarzystwa. Aktualnie organizacją oraz koordynacją prac związanych z Kaziukami zajmują się pracownicy Świdwińskiego Ośrodka Kultury Zamek.

„RUDOMIANKA” W ŚWIDWINIE

Ważnym elementem tegorocznych Kaziuków były występy dzieci i młodzieży oraz koncerty zespołów ludowych, które w niezwykle sugestywny sposób przypomniały bogactwo kultury Kresów. Szczególnie miejsce w programie zajęły występy Zespołu Pieśni i Tańca „Rudomianka” z Wileńszczyzny, działającego od 1989 r. Jest on przykładem międzypokoleniowego przekazu tradycji — pieśni i tańców, które przez lata były obecne w domach, przekazywane z ust do ust, dziś prezentowane są

na scenach w kraju i za granicą. Ich obecność w Świdwinie miała wymiar symboliczny — była znakiem żywej więzi kulturowej łączącej Polaków po obu stronach granicy. Zespół został założony w 1989 r. i działa przy Wielofunkcyjnym Ośrodku Kultury w Rudominie. Zespół słynie ze swojej wieloletniej historii i tradycji, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Zespół ma niezwykle bogaty dorobek artystyczny. Załączek repertuaru stanowią piosenki zbierane po domach, śpiewane przez dziadków i rodziców. Z biegiem lat repertuar znacznie się wzbogacił.

WYSTĄPIENIE WICEMINISTRA OBRONY NARODOWEJ

Kaziuki to jednak nie tylko jarmark i muzyka. W kawiarni „Czytelnik” na zamku odbyło się spotkanie autorskie z Wandą Dawłud, pisarką sięgającą w swoich powieściach do trudnych, często dramatycznych doświadczeń kresowej historii.

29.>>

■ W dwa ostatnie dni lutego (27 i 28) Świdwin po raz kolejny stał się miejscem spotkania historii, tradycji i żywej kultury Kresów

28.>>

Literatura stała się tu naturalnym dopełnieniem artystycznych prezentacji — kolejną formą opowiadania o losach ludzi i miejsc, które ukształtowały polską tożsamość.

Nie zabrakło także refleksji o znaczeniu kultury i tradycji we współczesnym świecie. Mówił o tym wiceminister obrony narodowej Stanisław Wziątek: „Kultura i tradycja to nasza tożsamość. Tą tożsamość wnosimy do naszej wspólnej Europy, do wspólnego europejskiego domu. To tą tożsamością, naszymi źródłami kultury, musimy się ze wszystkimi innymi dzielić, bo ona ma swoje piękno i ma wyraz głębokiego patriotyzmu. Dlatego bardzo się cieszę, że te wspaniałe tradycje Kresów mogą być także u nas, na Pomorzu Zachodnim, pielęgnowane, upowszechniane i pokazywane osobom, które dopiero teraz mogą się z nią spotkać i rozsmakować.

Panie burmistrzu, przede wszystkim panu i panu staroście i wszystkim państwu, którzy wkładacie w to wielkie wydarzenie tak dużo pracy i serca bardzo serdecznie podziękować. Dla nas współpraca z naszymi sojusznikami teraz, bo Litwa to nasz wschodni sojusznik, ma ogromne znaczenie. Wspólnie bowiem z Litwą, Łotwą i Estonią budujemy Linię Bałtycką, linię która daje nam poczucie gwarancji i bezpieczeństwa naszego kraju i wszystkich obywateli. Cieszę się także, że realizujemy wspólnie Tarczę Wschód, która może nas od tej strony zabezpieczyć przed wszelkim złem, które jest wokół nas. Dlatego, ciesząc się tradycją, ciesząc się kulturą, budujemy swoje zdolności obronne i tego patriotycznego ducha. Za tego ducha patriotyzmu tu, w wojskowym, lotniczym mieście Świdwin, wszystkim państwu bardzo serdecznie dziękuję. Takim podkreśleniem tej naszej spójności i wspólnoty działań jest to, że wśród nas jest dziś zespół z Wileńszczyzny na Litwie. Są to ludzie, którzy odwiedzają nas i pokazują nam swoje tańce, pieśni i swoją wileńską kulturę. Możemy poznawać się i w ten sposób budować dobro

Wiceminister MON Stanisław Wziątek oraz konsul Wiesław Wierzchoś z członkami Zespołu Pieśni i Tańca „Rudomianka”

i pokój w Europie i na świecie. Witamy Was w Świdwinie i na Pomorzu Zachodnim i życzymy, abyście czuli się tutaj jak w jednym wspólnym prawdziwym europejskim domu” — powiedział minister.

WYDARZENIE, KTÓRE ŁĄCZY

Głos zabrał również konsul honorowy Republiki Litewskiej w Szczecinie Wiesław Wierzchoś, który podziękował organizatorom i mieszkańcom Świdwina za konsekwentne kultywowanie tradycji polsko-litewskich. Jak podkreślił, Kaziuki Wileńskie są przykładem wydarzenia, które łączy ludzi ponad granicami i przypomina o wspólnych korzeniach.

XXXIV Kaziuki Wileńskie po raz kolejny udowodniły, że kultura nie jest muzealnym eksponatem, lecz żywą przestrzenią spotkania. W Świdwinie tradycja Kresów Wschodnich zabrzmiała donośnie — w pieśni, tańcu i rozmowie — pokazując, że pamięć o Wileńszczyźnie wciąż pozostaje ważną częścią naszej wspólnej historii i współczesnej tożsamości. Tegoroczne Kaziuki odbyły się pod patronatem: wicemarszałkini Województwa Zachodniopomorskiego Anny Bańkowskiej i konsula Honorowego RL w Szczecinie Wiesława Wierzchosia. ■

Leszek Wątróbski
Fot. autor

Ważnym elementem tegorocznych Kaziuków były występy dzieci i młodzieży

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Mała Urania”
07.40 „Różowy Stoń odkrywa świat”
07.50 „Fryzjerka”
08.15 „Ziołowa apteka”
08.30 „Słodka kuchnia Pszczółek”
08.40 „Zakochaj się w Polsce”
09.05 „Wileńska Podcastownia”
09.55 „Fake czy historia?”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.10 „Słownik polsko@polski”
11.35 „Mała Urania”
11.50 S. dok. „Historie Sołeczniczek”
12.15 S. „Warto kochać”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Kulturalnie mówiąc”
13.30 „Panorama litewska”
13.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
14.00 „Muzyka w sieci”
14.20 „Leśni moczarze” film dok.
15.25 „Jak to działa”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Mała Urania”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Strona po stronie”
17.50 „Pielgrzymi Nadziei”
18.00 S. „Blondynka”
18.45 „Eureka biblioteka!”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniani, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Krucjata”

21.50 S. dok. „Historie wileńskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Kulturalnie mówiąc”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.20 „Fake czy historia?”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.45 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.40 S. „Morderstwo na północy”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Dynastie
22.30 S. „Konflikt”
23.20 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.15 Okno na władzę

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz

i biedaczka”
14.00 S. „Druga żona”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Detektywi muzyczni”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Uwaga! Mr. Baker” film fab.
00.40 S. „Śmiertelna broń”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 „Co jest lepsze, sąsiedzie?”
8.30 „Wiara i życie”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
11.30 „Pociągnięcia pędzlem do portretu państwa”
12.00 „Wolność jutra” film dok.
13.00 „Dziennik Riddicka”
13.25 „Dajmy czadu!”
14.30 Zgaduj i zgaduj
15.00 Bestialskie historie
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 Co dalej?
17.30 Styl
18.30 S. „Lekarz Górski”
19.15 „Euromaxx”
19.30 „Victor Hugo. Wiek rewolucji” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Chłopiec z nieba” dramat
23.35 Pociągnięcia pędzlem do portretu państwa

6.00 „La Food. Włochy”
7.00 „Vytaro ferma”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka

z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dziki serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Sensodrom”
21.00 „Smak śniegu” film fab.
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Trzy sekundy” komedia
00.55 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Furzyści”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”
20.00 „911”
21.00 „Lot skazańców” film fab.
23.15 „Gotowi do walki” dramat
01.00 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”

Irytas.tv

05.00 „Nowy dzień”
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Poświęcić wszystko”
09.30 S. „Margarita”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieod-

kryta Rosja”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Nieodkryta Rosja”

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 S. „911: Teksas”
10.00 „Gwiazdki gwiazd”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.00 „Kochankowie i kłamcy”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 S. „Simpsonowie”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 S. „Niekochani”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki”
21.00 „Nieznojomy” film fab.
22.40 S. „Dzień Szakala”
23.50 „Kochankowie i kłamcy”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Wróżka”

9.30 S. „Dziki”
 10.00 S. „Trochę słońca”
 11.00 S. „Harry Wild”
 12.00 S. „Lucifer”
 13.00 S. „Prawo i porządek”
 14.00 S. „Perła Whitstable”
 15.00 S. „Anupamaa”
 16.00 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
 17.00 S. „Niewidoma”
 18.00 S. „Jednostka Badawcza”
 19.00 S. „Lucifer”
 20.00 S. „Prawo i porządek”
 21.00 S. „Beck”
 23.00 S. „Perła Whitstable”
 00.00 S. „Tajemnicza droga”

07.10 S. „Akacyjowa 38”
 08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
 08.30 „Kościół z bliska”
 09.00 „Serwis Info”
 09.25 S. „Za raz wracam”
 10.00 S. „Ranczo”
 11.00 S. „Komisarz Alex”
 12.00 S. „Ojciec Mateusz”
 13.00 Serwis Info
 13.10 „Agrobiznes”
 13.40 „Program rolny”
 13.55 „Fascynujące migracje”
 15.00 S. „Wichrowe wzgórza”
 16.00 „Serwis Info”
 16.15 „Reporterzy”
 16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
 17.05 S. „Dziedzictwo”
 18.00 „Teleexpress”
 18.25 „Jaka to melodia?”
 18.55 „Klan”
 19.20 S. „Za raz wracam”
 19.55 S. „Akacyjowa 38”
 20.30 „Program informacyjny 19.30”
 20.55 „Pytanie dnia”
 21.30 „Omnibus szybcy i mądrzy”
 22.20 „Parano-

ja” film akcji
 00.15 „BAT 21” dramat

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
 07.15 „Muzyczne poranki”
 07.55 „Tamte lata, tamte dni”
 08.35 „Podróże z historią”
 09.20 „Wydarzenie aktualne”
 10.00 „Pogranicze w ogniu”
 11.10 „Duże zwierzę” film obycz.
 12.35 „Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Kradzież "Krzyku" Muncha”
 13.10 „Nad rzeką, której nie ma” film obycz.
 14.55 „Kocie ślady”
 16.30 „Leśmian” film biogr.
 18.05 „Pogranicze w ogniu”
 19.15 „Mody Polskie”
 19.55 „Kobieta pracująca” film dok.
 21.00 „Wywiad z Ballmeyerem”
 22.05 „Juno” dramat obycz.
 23.50 „YYAA. Wojciech Bruszewski” film dok.

07.00 „Panorama”
 07.30 „Pożyteczni.pl”
 08.00 „Rączka gotuje”
 08.30 „Pytanie na śniadanie”
 12.40 „Budownictwo świata”
 13.00 „Serwis Info”
 13.10 S. „Komisarz Alex”
 14.05 S. „Ranczo”
 15.00 „Kod bezpieczeństwa”
 15.30 „Moda na język polski”
 16.00 Serwis Info
 16.10 „Fajna Polska Zimą”
 17.00 S. „Za raz wracam”

17.30 S. „Barwy szczęścia”
 18.00 Teleexpress
 18.20 Gra słów. Krzyżówka
 18.50 Teleexpress Extra
 19.15 „Oko na Wschód”
 19.45 „Panorama”
 20.20 Polacy Światu
 20.30 Program informacyjny 19.30
 20.55 Pytanie dnia
 21.25 S. „Strażacy”
 22.20 S. „Ojciec Mateusz”
 23.15 „Kamera Wajdy” film dok.
 00.15 Panorama

07.25 „Był taki dzień”
 07.27 „Wykrywacz kłamstw”
 07.45 „Selekcja”
 09.00 „Piosenką przez historię”
 09.10 „Ex Libris”
 09.30 S. „Stawka większa niż życie”
 10.25 „ROK 1981. Kalendarium”
 10.30 „Flesz historii”
 10.50 „Wszystkie role Stanisława Barei” film dok.
 11.40 „Białe Autobusy”
 12.30 „Koło historii”
 13.00 „Myśliciele”
 13.05 S. dok. „Jasniej i cieplej”
 13.40 „Zygmunt Wróblewski. Gorący ten” film dok.
 14.30 „Tajemnice Enigmy” film dok.
 15.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
 15.10 S. „Królowie”
 15.35 S. „Stawka większa niż życie”
 16.35 „Prasa donosi”
 16.45 S. dok. „Sensacje XX wieku”
 18.20 „Filmoteka Małopolska” film dok.
 18.40 S. 18.40 „Czas honoru”
 19.25 S. dok. „Portret Wojenne”
 19.55 „Kazimierz Pułaski” film dok.
 20.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”

20.50 S. „Królowie”
 21.15 „Wyspiwana historia”
 21.25 S. „07 zgłoś się”
 22.15 „Prasa donosi”
 22.20 S. dok. „Kroniki Hitlera”
 23.10 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
 00.05 S. dok. „Sensacje XX wieku”

00.45 Muzyczne chwile
 01.00 Słowo życia
 01.05 Świat w obrazach
 01.10 Informacje dnia
 01.30 Moja parafia
 01.55 Poczet Wielkich Polaków
 02.00 Anioł Pański
 02.05 Ma się rozumieć
 02.15 Rozmowy niedokończone
 03.25 40 dni ze św. Franciszkiem
 03.30 Poznajemy Polskę
 03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
 04.00 Informacje dnia
 04.20 Różaniec
 04.50 Myśląc Ojczyzna
 05.00 Apel Jasnogórski
 05.20 Informacje dnia
 05.40 Polski Punkt Widzenia
 06.00 Święty nie rodzi się po śmierci
 07.05 Śp. ks. Peszkowski
 07.40 O pani Zofii Sz...
 08.55 40 dni ze św. Franciszkiem
 09.00 Informacje dnia
 09.15 Polski Punkt Widzenia
 09.35 Życiu powiedzmy TAK
 10.00 Papież Polak do Rodaków
 10.45 Słowo życia
 11.00 Święty na każdy dzień
 11.00 Informacje dnia
 11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
 11.45 Zew natury

12.00 Mocni w Wierze
 12.35 Słowo życia
 12.40 Ma się rozumieć
 12.50 Święty na każdy dzień
 13.00 Anioł Pański
 13.03 Informacje dnia
 13.20 Zuzela tu wszystko się zaczęło
 14.00 Przywrócenie do życia
 14.30 Msza święta z Jasnej Góry
 15.20 Muzyczne chwile
 15.30 Ojcostwo polecam
 16.00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego. Opactwo Heiligenkreuz
 16.50 Ma się rozumieć
 17.00 Informacje dnia
 17.10 Jestem mamą
 17.25 Przyroda w Obiektywie
 17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
 18.00 Wierzę w Boga
 18.30 Rajd Katyński
 18.55 Poczet Wielkich Polaków
 19.00 Anioł Pański
 19.05 Informacje dnia
 19.15 Rozmowy niedokończone
 20.25 40 dni ze św. Franciszkiem
 20.30 Każdy małuch to potrafi
 20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
 21.00 Informacje dnia
 21.20 Różaniec
 21.50 Myśląc Ojczyzna
 22.00 Apel Jasnogórski
 22.20 Informacje dnia
 22.40 Polski Punkt Widzenia
 23.00 Krzywda

07.00 „Mechanicy samochodowi”
 10.00 „Dobre stare rzeczy”
 12.00 „Łowcy antyków”
 14.00 „Remonty gospodarstw”
 18.00 „Inny garaż”
 19.00 „Jak to jest zrobione?”
 21.00 „Gorączka złota”
 23.00 „Zapomniane i porzucone”
 01.00 „Łowcy antyków”

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Zwierzaki Czytali”
07.35 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
07.54 „eMOCje”
08.15 „W kotle historii”
08.40 S. dok. „Dzika Polska”
09.05 „Kulturalnie mówiąc”
09.30 „Jesteśmy stąd”
09.35 „Eureka biblioteka!”
09.45 „Fake czy historia?”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Zwierzaki Czytali”
11.45 S. dok. „Historie wileńskie”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Weterynarze z sercem”
13.35 „Szansa na sukces. Opole 2026”
14.25 „Z obumarłego ziarna, rzecz o księdzu Rapaczu” film dok.
15.25 „Jak to działa”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Zwierzaki Czytali”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Tygiel”
18.00 S. „Osiecka”
18.45 „Niepojęte Baruch Spinoza”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniany, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Stulecie Winnych”

21.50 S. dok. „Historie wileńskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Weterynarze z sercem”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.20 „Fake czy historia?”
01.05 „Pozyteczni.pl”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.45 S. „Dzielnica dużego miasta”
12.30 Zgaduj i zgaduj
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Wiadomości”
19.30 „Co dalej?”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Litwa mówi”
22.30 S. „Konflikt”
23.20 S. „Dzielnica dużego miasta”
00.15 Cześć!

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Druga żona”

15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Szeskine 20”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Droga bez odwrotu” thriller
00.50 S. „Śmiertelna broń”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dynastie”
7.00 „(Nie)emigranci”
8.00 „Pogoń. Vytis”
8.30 „Droga”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
11.30 „Odblaski”
12.00 „Victor Hugo. Wiek rewolucji” film dok.
13.00 Koncert
15.00 Bestialskie historie.
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 Co dalej?
17.30 Litwin w sercu
18.30 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
19.20 Chwile z „Festiwalu Piosenki 2024”
19.30 „Edgar Allan Poe. Mistrz Ciemności i Wyobraźni” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
23.00 Odblaski
23.30 Oto kino

6.00 „Zagroda marzenia”
7.00 „Sensodrom”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dzikie serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiado-

mości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Show do bregu wieczoru”
21.00 „Smak śniegu” film fab.
21.30 „Wiadomości TV3”
22.30 „Trzy sekundy” komedia
01.00 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Furzyści”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”
20.00 „911”
21.00 „Ciche miejsce” thriller
22.55 „Lot skazańców” film fab.
01.15 S. „FBI: Wydział Międzynarodowy”

Irytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Poświęcić wszystko”
09.30 S. „Pani Prezydent”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”

16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Pyszne życie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Nieodkryta Rosja”

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Samotny w akcji”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Gwiazdki gwiazd”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Mężczyźni z gór”
17.00 S. „Simpsonowie”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 „Niekochani”
20.00 „Niezdarzy. Australia”
21.00 „21 mostów” film fab.
22.45 „Dzień Szakala” dramat
00.00 „Kochankowie i kłamcy”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Wróżka”
9.30 S. „Dziki”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Harry Wild”

12.00 S. S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 „Perła Whitstable”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Beck”
22.55 S. „Perła Whitstable”
23.55 S. „Grace. Śmiertelnie proste”

07.10 S. „Akacja 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina (nie od) święta”
09.00 „Serwis Info”
09.25 „Zaraz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Program rolny”
13.55 „Fascynujące migracje”
15.00 S. „Wichrowe wzgórza”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.20 S. „Zaraz wracam”
19.55 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Omnibus szybcy i mądrzy”
22.20 „Godziny strachu” film fab.
00.05 „Andrzej Wajda Powidoki”

07.05 „Afish kulturny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróże z historią”
09.20 „Porozmawiajmy szczerze”
10.00 „Pogranicze w ogniu”
11.10 „Leśmian” film biograficzny
12.40 „Po prostu Krystyna Feldman” film dok.
13.55 „Tygodnik Kulturalny”
14.45 „Głód serca” film obycz.
16.25 „Kocie ślady”
18.00 „Pogranicze w ogniu”
19.05 „Dobre strony”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.55 „Reżyserzy”
20.45 „WTEM”
21.00 „Idź pod prąd” film fab.
22.50 „Przypadki Sherlocka Holmesa”
23.55 Koncert

07.00 „Panorama”
07.30 „Przyrodnik na tropie”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na sz16.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
17.00 S. „Zaraz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Zawisnąć w powietrzu”
19.45 Panorama
20.20 „Polacy Świata”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „U Pana Boga w ogródku”
23.00 „Wioletta

Arlak Ranczo”
23.15 „Rozmowy (nie)wygodne”
00.00 „Słowo daję!”

07.25 „Był taki dzień”
07.27 „Wykrywacz kłamstw”
07.45 „W kotle historii”
09.00 S. „Stawka większa niż życie”
10.05 „Szafa polska 1945-89” film dok.
11.00 „Kanał Augustowski. Dzieło życia Ignacego Prądzyńskiego” film dok.
11.55 „Było, nie minęło”
12.20 S. dok. „Towarzysze sekretarze oraz inni dygnitarze”
12.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.35 S. dok. „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
13.50 S. dok. „Kroniki Hitlera”
14.40 „Maria Skłodowska” film dok.
15.15 S. „Królowie”
15.40 S. „Stawka większa niż życie”
16.35 S. dok. „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
16.55 S. dok. „Sensacje XX wieku”
18.35 S. „Czas honoru”
19.20 S. dok. „Portrety Wojenne”
19.45 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
20.05 „Ex Libris”
20.25 „Fake czy historia?”
21.00 S. „Królowie”
21.25 S. „07 zgłoś się”
22.10 „Tajemnice Archiwum”
22.30 „Piotr Szczepanik. Koniec świata kormoranów” film dok.
23.25 „Był taki dzień”
23.30 „Litwa. W cieniu wieży” film dok.
00.20 „Koło historii”

00.40 Woda i las źródło życia na ziemi
01.00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Rajd Katyński
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 40 dni ze św. Franciszkiem
03:30 Każdy małuch to potrafi
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Myśląc Historia
06:10 Odnaleźć siebie
06:20 Jestem mamą
06:35 Odpowiedzialni za Kościół
07:00 Kapelani niepodległej
08:15 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce
08:35 Zdrowie z Bożej Apteki
08:55 40 dni ze św. Franciszkiem
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Każdy małuch to potrafi
09:50 Słowo życia
10:00 Mocni Jego mocą
10:30 Sanktuarium polskie
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12:00 Muzyczne chwile
12:10 Mateczniki Polskości

12:25 Jestem mamą
12:40 Myśląc Historia
12:50 Odnaleźć siebie
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Pastuszek
14:00 Muzeum Powstania Warszawskiego
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Ulmowie. Świadek sprawiedliwych
16:00 Brat Kalikst z Poczekajki
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Na zdrowie
17:30 Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia
18:00 Po stronie prawdy
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 40 dni ze św. Franciszkiem
20:30 Bóg z nami
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Przetrwaliśmy
23:30 Listy nadziei

07.00 „Mechanicy samochodowi”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy antyków”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Samochód marzeń”
23.00 „Zapomniane i porzucone”
01.00 „Łowcy antyków”

Wystawa czasowa ze zbiorów Muzeum Etnograficznego w Toruniu

Wiosenne i wielkanocne zwyczaje w Polsce

Pałac Balinckich w Jaszunach
06.03.2026 – 19.04.2026

Otwarcie wystawy 06.03.2026 godz. 12.00

Koncepcja wystawy: Magdalena Ziółkowska-Mówka
Autorki tekstów: Hanna M. Łopatyńska, Magdalena Ziółkowska-Mówka

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +37066685855

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

ZAPROSZENIE
Gimnazjum im. Józefa Kraszewskiego
w Wilnie

Tu zaczyna się życie z pasją!

5 marca 2026 r. o godz. 16.00
ZAPRASZA
Pięciolatków oraz przyszłych
pierwszoklasistów
wraz z rodzicami, opiekunami i dziadkami
NA DZIEŃ OTWARTY

JK

Adres gimnazjum: Ruglagėlių g. 15, 11109 Wilno
Tel. sekretariatu: +370 5 2671527

Kiermasz KAZIUKOWY W RUDOMINIE

7 MARCA
ZACZYNAJMY GWAR I ZAMIESZANIE JUŻ OD WCZESNEGO RANA, A KONCERT KAZIUKA I TANCE ROZPOCZNĄ SIĘ O

GODZ. 10:00
RYNEK W RUDOMINIE

W PROGRAMIE:
KIERMASZ KAZIUKOWY, KONCERT TANCE
WYSTĘPY ZESPOŁÓW ARTYSTYCZNYCH
„KAPELA KAWALERÓW PODWILEŃSKICH”
ATRAKcje DLA DZIECI
ORAZ AKTYWNOŚCI SPORTOWE!

Tradycje Kaziuka na rynku w Rudominie odradzają się wraz z

Logo: Samorząd regionu wileńskiego, NK Nemėžio komunalininkas, VRSC

Najdroższa na świecie szczoteczka do zębów

Szczoteczka do zębów Reinast to nie tylko wyjątkowy, luksusowy design, ale również innowacyjna formuła i nowoczesne rozwiązania technologiczne. Poza smukłym i eleganckim wyglądem, szczoteczka została zrobiona z najwyższej jakości tytanu, który jest niemalże nie do zdarcia, a przede wszystkim nie uczula. Tego typu stopy są wykorzystywane m.in. do produkcji narzędzi dentystycznych. Szczoteczka została wyposażona w specjalne lejki, które wzmacniają ochronę antybakteryjną. Firma zapewnia również bezpłatną wymianę główki co 6 miesięcy użytkowania. Koszt tego maleństwa to „jedynie” 3,2 tys. euro. Fot. Freepik.com

Jedna ze szwedzkich wysp może być twoja przez rok

Szwecja rozdaje prywatne wyspy — ale nie dla miliarderów. Taką nietypową akcją ogłosiła Visit Sweden. Kampania ma pokazać „szwedzką perspektywę wolności i odpowiedzialności w kontekście natury”. Można wygrać roczne prawo do korzystania z jednej z pięciu wysp: Medbådan, Flisan, Storberget, Tjuvholmen lub Marsten. Nagroda przewiduje także przelot w obie strony do Szwecji dla dwóch osób. Organizator jednak nie zapewnia transportu na wyspy. Trzeba będzie wynająć kajak, łódź albo deskę SUP.

Aby zaważczyć o wyspę, trzeba nagrać minutowy film, w którym wyjaśni się, dlaczego to właśnie my zasługujemy na tę nagrodę. Konkurs jest otwarty dla wszystkich zagranicznych podróżnych powyżej 18. roku życia — z jednym wyjątkiem. Miliarderzy nie mogą brać udziału w zabawie. Organizatorzy podkreślają, że chcą na nowo zdefiniować luksus jako prostotę, ciszę i wolność w naturze — a nie materialny nadmiar.

W Azji gęsi hodowano już 7 tys. lat temu

Chociaż najpopularniejszym gatunkiem udomowionym drobiu są kury, najnowsze badania natomiast wykazały, że na miano najstarszego zasługuje inne ptactwo. Dzięki analizom międzynarodowego zespołu badaczy okazało się, że ludność zamieszkująca tereny Azji już przed siedmioma tysiącami lat hodowała gęsi. By to stwierdzić, naukowcy badali między innymi znalezione szczątki piskląt. Dowodem na wczesne udomowienie gęsi jest ich zdaniem między innymi to, że wszystkie badane dorosłe okazy były jednakowe pod względem wielkości, co jest charakterystyczne dla udomowionych ptaków.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Zaczęły się roztopić... Fot. Apolinary Klonowski